...ронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

...урят-Монголой ҮНЭН

...й Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 237 (1837)
ОКТЯБРИИН 6
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...МЫШЛЕННОСТИИЕ ХҮТЭЛБЭРИЛГЭЕЭ УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛХА

...ленностиие саашадань ..., техническэ дэбжэлтэ туй... үйлэдбэриин эмхидхэлые ...ха зорилгонууд тухай ...ЦК-гэй июльскэ Пленумэй ...шиидхэбэринүүдые бодото ...бэелүүлхэ талаар ороной... предприятинуудта ехэхэн хү... ябуулагдажа байна. Пред...удай зургаадахи табанжэ...бэй проектнүүдые зохёолго, ...хэлсэлгэ дээрэ промыш...н хүдэлмэрилэгшэдэй үүс...ы эдэбхи оролдолго илан...ээр харагдана. Хүдэл... болон мэргэжэлтэд дото...рвнүүдые дүүрэнээр хэ... үйлэдбэриин талмайһаа ... үйлэдбэрилгые дээшэлүүл...гоор үйлэдбэриинтөө зүб... дээрэ олон мянган дурад...ые оруулба. Олон заводуу...дтэ, тусхайлбал, Москов...дахи подшипниково, Ленин... «Электросила», Магнитогор...аллургическа, Харьковска ...а болон бусад заводуудта ...ишэдэй оруулһан үнэтэ ду...дые үйлэдбэридэ нэбтэ...эхилһэниинь тон һайшаал... хэрэг шиидхэлгэдэ иимээр ... ябадал тон зүб байна.

...С-эй ЦК-гэй июльскэ Плену...дхэбэринүүдые хүтэлбэри ...промышленностиин хүдэлмэ...д үйлэдбэриин техническэ ... дээшэлүүлгэдэ онсо анха...дуулна. Энэ шухала зорил...үүлгын гол арга нүхэсэл ...дэ, электрофикациин база ... үйлэдбэриин процессүүдые ...сноор механизацилха ба ав...цилха, үндэр бүтээсэтэ шэ...гуудые хэрэглэхэ, промыш...тиин бүхы һалбаринуудта ...скэ дэбжэлтэ түргэн темп... туйлаха ябадал болоно.

... хараата түсэбүүдые зо...н научно-техническэ элдэб ...нуудые үйлэдбэридэ орол...гоор, үдэр бүхэндэ нэбтэ... талаар социалистическэ үй...н шухала асуудалнууд про...ностиин министерствонууд ...тэдэнэй органуудта ехэхэн ...үүдые табина.

...стерствонууд болон тэдэнэй ...удай зүгһөө предприятинууд...э туһаламжын багаар үзүү...э байһаниие тэмдэглэхэ хэ... СССР-эй Электротехническэ ...ленностиин министерство ...скэ туйлалтын дары шиид... ёһотой асуудалнуудые му...тор тон удаарууна гэжэ ...ска электромеханическа за... инженер нүхэр Чирков ...ада» бэшэнэ. Энэ министер... завод бүхэн олонхи ушарта ...е хэрэглэхэ технологическа ...тэ үйлэдбэрилнэ. Тиимэһээ ...ринь хүсэн ашаг багатай...рэглэгдэнэ, бүтээн гаргаһан ...иинь өөрын үнэ дээшэлнэ.

...ическэ дэбжэлтэ туйлалгаар ...һан зорилгонууд, пред...уудай үдэр бүриин хэрэг... болон эрилтэнүүд министер... тэрэнэй управленинүүд, таһа...лавк, трестнүүдэй зүгһөө ...ленностиие хүтэлбэрилгээ ...лжэ һайжаруулхые эринэ. ...ридэ байһан дутагдалнуудые ... усадхахын, бии байһан ар...жонуудые һайнаар ашагла...н техникэ шадамараар хэ...э ба үйлэдбэри дээрэ ажалай ...уй дүршэлые үргэнөөр нэбтэ...н тула дурсагдагша орга...хникэ, үйлэдбэриин экономи...далха, хүтэлбэрилхэ ёһотой.

...С-эй ЦК-гэй, СССР-эй Ми...үүдэй Соведэй абаһан хэм...үлгануудай ашаар һүүлэй ...омышленностиие хүтэлбэрил...араа. Зарим министерство... хубааһан ушар предприя... үйлэдбэриин хүтэлбэ... һайжаруулгада нилээд ту... байна. Союзна Республика... министерствонүүдэй эрхые ...хэ талаар хэгдэһэн хү...иин удхашанар тон ехэ. ... ашаар зарим үелэ ...нгээ хэхэ юумые даб... хүтэлбэрилгын аппарадай ...енонуудые хорооха ба струк... гуримшуулха хүдэлмэри ...н байна.

Гэбэшье, эдэ бүгэдэ хадаа хэгдэхэ ёһотой хүдэлмэриин эхин болоно. КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, промышленностиие хүтэлбэрилгын структурые һайжаруулха, министерство предприяти хоёрой хоорондохи үлүү звенонуудые болюулха, хүтэлбэрилгын аппарадые үйлэдбэридэнь дүтэлүүлхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй. Тиин хүтэлбэрилгын аппарадые гарза багатай багахан штадтай, тиихэ мүртөө хэрэг ажал хүтэлбэрилхэдөө хүсэтэй, шадабари ехэтэй аппарат болгохо шухала.

Түрүү техникые үйлэдбэридөө үргэнөөр хэрэглэхэ, үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые саг соонь дүүргэхэ харюусалгаяа мэдэрэн, министерствонүүдэй, предприятинуудай директорнүүд, главна инженернүүд предприятиингаа хүдэлмэриие нэгэ жэгдээр ябуулха, техникые түргөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ үдэр бүриин оролдолго гаргаха ёһотой. Гэбэшье, министерствонүүд предприятинуудай эрилтые зарим ушарта муугаар хангана, шэнэ технологи нэбтэрүүлгэдэнь тэдэндэ багаар туһална. Жэшээнь, СССР-эй Хара металлургиин министерстводэ тон ехэ предприяти болохо Ново-Тагильска металлургическа заводой хүдэлмэриин дутагдалнууд мэдээжэ юм. Теэд, тус министерство тэдэ дутагдалнуудыень эсэслэн усадхаха талаар шухала хэмжээ абанагүй.

Хара металлургида рудануудые шанаржуулга ба илган монсогойруулга, кислород хэрэглэлгэ ямар ехэ удхашанартай байһаниинь мэдээжэ. Эдэ туйлалтануудые хэрэглэхэ ябадалда үзэгдэһэн гээгдэл хадаа Ново-Тагильска металлургическа заводой хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһаниень гэршэлнэ. Теэд, министерствошье зохихо хэмжээ абаагүй байһаар. Высокогорско түмэрэй уурхайда бутаруулга-шанаржуулгын фабрикые ашаглалгада оруулха һүүлшын болзор—байгша оной гурбадахи квартал байгаа. Министрын орлогшо нүхэр Мелешкин июлиин һүүл багта эндэ ябахадаа барилгын гээгдэлдэ ороод байһые хараһаншье байгаа. Тиихэдээ фабрикые ашаглалгада оруулха зорилгоор сентябриин 1 болотор технологическа түхеэрэлгэ, августын 20 болотор электротүхеэрэлгэ табюулха гэжэ тэрэ найдуулһан байгаа. Нүхэр Мелешкинэй һүүлээр барилга дээрэ ехэшье хубилалта болоогүй, барилгын түсэб таһалдаха аюулда хүрөө.

Хэрэг ажал шиидхэлгэдэ хайша хэрэгээр хандаха, дээрэлхы бардамаар хүтэлбэрилхэ ябадалые ажахын аппарадай бүхы звенонуудта усадхажа, предприятинуудай эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, үйлэдбэридэ шэнэ техникэ ба технологи нэбтэрүүлхэ талаар научно-техническэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэнь туһаламжа хүргэхэ хэрэгтэй. Тиихэ мүртөө министерствонүүд, тэрэнэй органууд ажалай журам шангадхаха, гүрэнэй түсэб болон даалгабаринуудые һайнаар дүүргэхэ ябадалда предприятинуудай хүдэлмэришэдтэ эрилтээ дээшэлүүлхэ, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлалтада һаад хэхэ ябадалтай шанга тэмсэл ябуулха уялгатай.

Оронойнмай промышленна предприятинуудта КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн үдэр ерэхэ бүри үргэдэнэ. Промышленностиин олон миллион хүдэлмэришэд партийна организацинуудайнгаа хүтэлбэри доро тус съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Манай промышленностиин ажахын кадрнууд мүрысөөнэй түрүүшүүлэй үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, ажалай новаторнуудай дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгон, предприятинуудые хүтэлбэрилгээ саашадань һайжаруулха байна. Тэдэнэр шэн зоригто тэмсэлээрээ КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, социалистическэ промышленностиин шэнэ дэбжэлтэ туйлаха байна.

(«Правдын» октябриин 4-нэй түрүү бэшэгһээ).

Сэрэгэй албанһаа табигдагшад мэргэжэл олохые хүсэнэ

...ЛИКИЕ ЛУКИ, октябриин 3. (...). Сэрэгэй албанһаа табиг... ажалай резервнүүдэй об...й управленидэ, механизациин ...цинуудта болон ФЗО-гэй һур...уудта мэдүүлгэнүүдые барина. Али нэгэн мэргэжэл олохые хүсэгшэдһөө 50 хүн нүүрһэнэй промышленностьда хүдэлмэрилхэ мэргэжэл олохын тулада шэлэн абтаһан байна.

Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр нүхэр ОТТО ГРОТЕВОЛЬДО

БЕРЛИН

Хүндэтэ нүхэр Премьер-Министр,

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай болон Германска Демократическа Республикын хоорондохи харилсаан тухай 1955 оной сентябриин 20-до Москвада гар табигдаһан Договорые Советскэ Правительствын зууршалгаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиум эсэслэн баталба.

Энэ Договорые Германска Демократическа Республикын Арадай Палатын нэгэн дуугаар эсэслэн баталһые бидэнэр ехээр һайшаанабди.

Тиигэжэ тус Договор хүсэндөө хуулитаар орожо, манай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаан германска болон советскэ арадуудай шухала интересүүдтэ зохилдохо шэнэ, бата бэхи үндэһэ һууритай болобо.

Тэгшэ эрхэдэ, бэеэ даанхай байдалаа хүндэлэлсэлгэдэ болон дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй ябадалда үндэһэлэн манай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсан ажаллалгые болон хани харилсаае саашадань хүгжөөлгэдэ энэ Договорой тон ехээр туһалха байһаниинь сохомтой.

Европодо эб найрамдал болон аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ туһалха зорилгоор манай хоёр ороной хүсэлэл оролдолгые нэгэдүүлгэ эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн болгон Германиие нэгэдүүлхэ түүхэтэ хэрэгтэ шухала туһа нэмэри болохо гэжэ бидэнэр мүн лэ этигэнэбди.

Советскэ Правительствын үнэн зүрхэнэй амаршалгые, Германска Демократическа Республикын, тэрэшэлэн германска бүхы арадай саашанхи амжалта туйлахыень ба һалбаран бадархыень ехээр хүсэжэ байһыемнай нүхэр Премьер-Министр хүлеэн тогтоожо абыт.

Н. БУЛГАНИН,

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ.

1955 оной октябриин 4.

Германска Демократическа Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр ЛОТАР БОЛЬЦДО

Хүндэтэ нүхэр Министр,

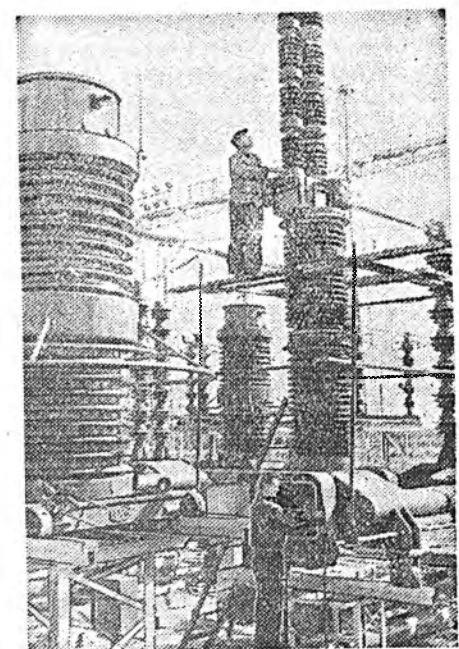
Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай болон Германска Демократическа Республикын хоорондохи харилсаан тухай 1955 оной октябриин 20-до Москвада гар табигдаһан Договорые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Германска Демократическа Республикын Арадай Палатын эсэслэн баталһантай дашарамдуулан минии үнэн зүрхэнэй амаршалга хүлеэн абахыетнай Таниие гуйнаб.

Германска ба советскэ арадуудай национальна интересүүдтэ зохилдохо энэ Договорой хүсэндөө оролго бэеэ даанхай, демократическа гүрэн болгошо Германска Демократическа Республикые саашадань бэхижүүлхэһээ гадна, эб найрамдалай болон уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туһада зорюулагдан манай гүрэнүүдэй хоорондохи ахадүүгэй хани харилсаае болон харилсан ажаллалгые хүгжөөлгэдэ шэнэ шата нээжэ үгэхэ бэзэ гэжэ этигэжэ байһанаа элишэлэн мэдүүлхые зүбшөөгыт.

В. МОЛОТОВ,

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр.

1955 оной октябриин 4.

Московско область. Куйбышевска гидроэлектростанциһаа электрын энерги абаха Ногинск шадарай подстанциин барилга дүүргэгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Н. Ф. Грищенко, слесарь-механик В. В. Корчуков гэгшэд агаарай выключательнуудые түхеэржэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ВСХВ нээгдэһээр дүрбэ һара болоо

Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкын нээгдэһээр октябриин 5-да дүрбэ һара гүйсөө. Энэ үе соо выставкэдэ найман миллион хүн, тэрэ тоодо ороной бүхы районуудһаа выставкын главна комитедэй путёвкоор ерэһэн 240 мянган экскурсантнууд орожо хараа.

ВСХВ-дэ хүнүүд орожо үргэлжэлһөөр. Мүнөө намарай наратай дулаан үдэрнүүд боложо байхада выставкэ бүри аятай зохидоор харагдана. Экспонатна участогууд дээрэ оройн культуранууд мүнөө хуряагдажа байнхай. Намарай тарилганууд ногоорон харагдана. Павильонуудта шэнэ экспонадууд нэмэжэ табигдана.

Выставкын лекторинууд соо МТС-үүдэй, колхозуудай, совхозуудай түрүүшүүл, мэргэжэлтэд болон эрдэмтэд 900 элидхэл хээ. Колхозуудай таба мянга шахуу түрүүлэгшэнэр, агрономууд болон түрүүшүүл выставкэ дээрэ табигдаһан өөһэдынгөө стенднүүдэй дэргэдэ выставкэдэ хабаадагшадтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө, энэ жэлдэ туйлаһан дүй дүршэл тухайгаа хэлэжэ үгөө.

Залнууд соо, стенднүүд шадарай киноустановконуудта хүдөө ажахын 180 фильм харуулагдаһан байна. Выставкын нээгдэһэнһээ хойшо эдэ фильмнүүдые дүрбэн миллион үлүүтэй хүн хараһан байха юм.

Харин оронуудһаа ерэһэн 960 гаран делегацинууд, дэлхэйн 72 оронһоо ерэһэн олон туристнууд выставкэдэ орожо хараһан байна.

(ТАСС).

МАЛДАА ДУЛААН, ҺАЙН БАЙРАНУУДЫЕ САГ СООНЬ БЭЛЭДХЭХЭ

Ажалай эмхидхэл һайжаруулаабди

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилгоор манай колхозой гэшүүд дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байгаа. Тэрэ хэмжээ-ябуулганууд дотор малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулһан байнабди. Тиин үнеэдһээ һү ехээр һааха зорилго табигдажа, һаалишад нютатай һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һаадаг болохо гэһэн социалистическэ уялга абаһан байгаа.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тула харууһалгыень зүбөөр эмхидхэжэ эхилһэн байгаабди. Энээнэй урда жэлнүүдтэ малда тэжээл үгэхэдөө хашаан соо хүл доронь хаяжа үгэдэг һэмди. Гадна, һаалишан бүхэндэ үнеэд даалгагдадаггүй байһан юм.

Эдэ алдуунуудаа мэдэржэ, һүнэй-товарна фермын хүдэлмэриин шэнэ гурим зохёоһон байнабди. Энэ гуримай ёһоор малай бэлшээри, уһалуури, тэжээл эдюулгэ ба малай амарха саг тогтоогдоһон юм. Малай харууһалгые шэнэ гуримай ёһоор эмхидхэхэдэ, түрүүшын үдэрнүүдтэ хүшэр хүндэ байбашье, манай малшад хүдэлмэридөө түргэн дадаһан байна. Малнуудаа наһанайнь, һү үгэлгынь талаар илгажа, һаалишадтаа даалгаһан байнабди. Манай колхозто һаалишан бүхэндэ 10 үнеэн даалгагдадаг юм. Тэдэ үнеэдһээ ехэ һү һааха зорилгоор һаалишаднай үнеэдээ уяада байлгажа эдеэлүүлдэг болоо.

Малай харууһалгые зүбөөр эмхидхэхэ талаар колхозоймнай зоотехник нүхэр Тарасова, һүнэй-товарна фермые даагша Белоусова гэгшэд малшадай дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг байна. Эдэ нүхэдэй үүсхэлээр фермын хүдэлмэри түсэбэй ёһоор ябуулагдана, мүн һүнэй тоо бүридхэл һайжаруулагдаа. Урда жэлнүүдтэ һаалишан бүхэндэ ямаршье илгаагүйгөөр түсэб үгтэдэг байгаа һаа, мүнөө үнеэдэй али зэргэ һүтэйе хаража, амяарнь түсэб үгтэнэ. Тиихэдэмнай ямар үнеэнһээ хэды литр һүн һаагдааб гэжэ тодорхойгоор мэдэгдэдэг болоо.

Эдэ бүхы зоотехническэ заабаринуудые ажал дээрээ бэелүүлһэнэй ашаар үнеэдһээ һү ехээр һаагдадаг болобо. Колхозоймнай түрүү һаалишан, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Анна Алемасова ажахын энэ жэл соо үнеэн бүриһөө 2003 литр һү һаагаа. Мүн һаалишад А. Викторова, А. Баташова гэгшэд үнеэн бүриһөө 1684—1832 литр һү һааһан байна. Тэрэшэлэн фермын мал адуулагша Ф. Чумаков бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө 10 жэлэй турша соо эрхимээр хүдэлмэрилжэ байнхай.

Үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохын түлөө зунай сагта ногоон конвейер эмхидхэдэг байнабди. Жэшээлхэдэ, мүнөө жэлдэ намарай хара таряа, горох, овёс гэхэ мэтын культурануудые кукурузатай холижо таряад, һаамхай үнеэдтэ үдэр бүри 40 килограмм хүрэтэр нэмэлтэ болгон ногоон тэжээл эдюулэгдээ. Энээнэй ашаар малнай тобир тарган болонхой, һүн ехээр һаагдаа. Бэлшээриин газараар дутамагшье һаа, малаа садхаланаар үбэлжүүлхын тула колхозойнгоо бүхы арга боломжонуудые хэрэглэжэ байнабди.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар хүршэ «Заветы Ильича» колхозойхидтой социалистическэ мүрысөө баталһан байгаабди.

Тиин манай колхоз 12 һарын турша соо үнеэн бүхэнһөө дунда жэшээгээр 1647 литр һү һааһан байна.

Мүнөө манай колхоз малай үбэлжэлгэдэ үргэнөөр бэлэдхэжэ байнхай. Үнеэдтээ үбэл, хабарай үедэ силос эдюулхын тула үнеэн бүриин 5 тонно кукурузын силос даранхайбди, мүн овощиин үлэгдэһөөр 100 тонно силос бэлэдхэхэбди. Тэрэшэлэн концентрированнэ, бүдүүн тэжээл ехээр бэлэдхэһэн байнабди.

Мүнөө малай шэнэ байрануудые барилга, хуушан байрануудые заһабарилга дүүргэгдэхэ дүтэлөө. Тугалай, гахайн шэнэ байрануудые барижа байнабди. 200 толгой гахай шахаха байра һаядаа дүүргэхэбди. Хуушан байрануудые заһажа, хушалта, шала гэхэ мэтыень һэльбэнэбди.

Һаалишадай ажал хүнгэдхэхын тула комплексно һүнэй-товарна фермэдэ тэжээлэй цех октябриин 15 болотор баригдажа дүүргэгдэхэнь.

Малдаа дулаан байрануудые баряад, хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхээд байхадаа, үбэлжэлгын үедэ малай харууһалгые улам һайжаруулжа, нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулха, ашаг шэмэ ехээр абаха байнабди.

Я. Соколов, Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Байрануудынь бэлэн бэшэ

Үбэлэй байрада малнуудай оруулагдаха саг холо бэшэ, хормой доро орожо ерэбэ. Тиимэһээ Баргажанай аймагай колхозууд үбэлжэлгэдэ хэр зэргэ бэлэдхэнэб гэжэ хараад үзэе.

Эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй яһала горьтой хүдэлмэри хэжэ байна. Энэ колхозой барилгын бригада 500 толгой хониной байра барижа дүүргэхэ болоо. Баһа 50 толгой үнеэнэй байра баригдажа байна.

Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые һайнаар ябуулна. Эндэ малай байрануудые заһаха, шэнээр бариха хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар эхилэнхэй. Энэ хүдэлмэридэ 20 шахуу хүн ябана. Хабаржан гэжэ нютагта 500 толгой хониной байра баригдажа байна. Суво болон Бодон тосхонуудтахи тугалай байранууд, Алга нютагтахи малай байранууд, Суво тосхоной фермын үнеэдэй хоёр байра заһагдажа байна.

Гэбэшье, аймагай бүхы колхозууд үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэжэ байна гэхын аргагүй. Томо ба экономическа хүсэ ехэтэй гэжэ тоологдодог Сталинай нэрэмжэтэ (Уланай сельсовет) колхозые абаад харая. Үнгэрэгшэ жэлдэ эхилэгдэһэн үнеэдэй байрын барилгые энэ колхоз һаяхан лэ саашань үргэлжэлүүлжэ эхилбэ. «Хүдэлмэриин хүсэн дутана» гэһэн шалтаг барявд, колхозой правлени хониной 3 байрын барилгада мүнөө хүрэтэр хүниие табяагүй. Байрануудые бэлэдхэхэ арга боломжонуудаа энэ артель хэрэглэнгүй, малаа уйтан, муу байранууд соо үбэлжүүлхын туйлда хүргэжэ байна.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ мүн лэ муугаар бэлэдхэнэ. 100 үнеэнэй 1 байра, 1000 хониной 2 байра баригдажа эхилһэн байбашье, хүдэлмэринь аалияар ябуулагдана. Баригдаха гэжэ түсэбөөр хараалагдаһан үнеэдэй хоёрдохи байра мүнөө жэл бүтээгдэхэ янзагүй. Яахадааб гэхэдэ, барилгын модон саг соогоо бэлэдхэгдээгүй байшоо. Гадна, эндэ барилгын проект эбдэгдэнэ. «Энээнэй түлөө колхоз харюусаха» гэжэ һэнгэргүйгөөр мэдүүлээд, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Зверьков аймагай Соведэй гүйсэдкомой барилгын таһагай заабариие дүүргэнэгүй.

Аймагай колхозуудта малай байрануудые сэбэрлэхэ, дезинфекци хэхэ, угааха хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнэ. Энэ хүдэлмэри гансал Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозһоо бэшэ колхозуудта мүнөөшье болотор дүүргэгдээгүй гэхэдэ болоно.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгые мэнэ гэһээр дүүргэхэ гээшэ аймагай партийна, советскэ органуудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, бүхы малшадай болон колхозниигуудай хойшолуулашагүй зорилго мүн.

М. Степанов.

Наранай элшээр металл хайлуулна

ТАШКЕНТ. СССР-эй Наукануудай академиин Г. М. Кржижановскиин нэрэмжэтэ энергетическэ институдай һалхинай ба наранай лабораториин дэргэдэхи экспедици наранай хүсые промышленностьда ба ажабайдалда хэрэглэхэ зорилтоор шэнжэлэлгэнүүдые хэбэ.

ТАСС-эй корреспондентдэ экспедициин хүтэлбэрилэгшэ Я. Г. Колосой мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ жэл элдэб конструкциин гелиотүхеэрэлгэнүүд туршагдаба. Мүн иимэ гелиотүхеэрэлгэнүүд душда, кухнида, сушилкануудта хэрэглэхэдэ зохистой байна. Ташкентдэ туршагдаһан ехэ температурата гелиотүхеэрэлгэ эгээ һонирхолтой. Энэ гелиотүхеэрэлгэ түхэрсэбтэр маягтай, хоёр метр үргэнтэй, тэрэнэй дээшээ хараһан талань гэрэлтэй, ялагараар хэгдэнхэй. Тиимэһээ тэрэнэй хабтагайда наранай элшэ суглуулагдахадаа 3.500—4.000 градус хүрэтэр халуун болодог. Иимэ түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэн, научна хүдэлмэрилэгшэд булад, вольфрам ба бусад металлнуудые бэлэхэнээр хайлуулна. Наранай элшын хүсөөр булад һабаае хайлуулхын түлөө оройдоол нэгэ хэды секунда хэрэгтэй юм.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна шиидхэбэриин дүүргэлтые эмхидхэхэ хэрэгтэй

Баргажанай аймагта хэдэ хэдэн томо промышленна предприятинууд бии юм. Усть-Баргажанай загаһанай комбинат, загаһа олзоборилгын артельнүүд, леспромхоз, нютагай промышленностиин предприятинууд гэхэ мэтэ. Эдэ предприятинуудай олонхинь ехэхэн гээгдэлдэ оронхой. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тэндэхи партийна эхин организацинуудта эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар табигданхай, партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ саг дары шалгагдадаггүй байна.

Жэшээнь, Усть-Баргажанай загаһанай комбинат аймаг соогоо промышленна эгээн томо предприяти гэжэ тоологдодог. Теэд энэ предприятиин дэргэдэхи партийна организаци ажалаа шэнэдхэн табижа үшөөл шадаагүй байһаар. Нёдондо тус парторганизациин секретаряар коммунист Посельский хүдэлмэрилжэ байгаа. Тэрэ нүхэр миин юрэнхы заабари үгөөд лэ һуудаг, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаггүй байгаа. Нүхэр Посельский гэгшэдэ партиин айкомой инструкторнуудшье ерэжэ, хэдэн үдэрөөр байжа туһалдаг, партийна суглаануудыень үнгэргэлсэдэг байгаа. Теэд хубилалта ехэ болоогүй. Уданшьегүй тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ коммунистнуудынь секретариингаа ажалые ехээр шүүмжэлжэ, муугаар, оролдосогүйгөөр ажаллаһанайнь түлөө тэрэниие энэ харюусалгата тушаалһаань гаргаа.

Партиин айкомой зууршалгаар партбюротой секретаряар нүхэр Дергачев һунгагдаба. Шэнэ секретарь ороһоор ехэ эдэбхитэйгээр ажаллажа эхилээ: коммунистнуудта партийна даалгабари хубаарилан үгэхэ, тэдэниие үйлэдбэриин харюусалгатай газарта табиха, партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые эмхидхэхэ гэхэ мэтын шухала асуудалнуудта анхаралаа табиһан байна. Илангаяа хүдэлмэриишэнэй дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ талаар нилээд оролдолго гаргагдаба. Хүндэлэлэй доска шэнээр бии болгогдоо. Партийна эхин организаци үйлэдбэриин түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлдэг болоһон байха юм. Тэрэнэй ашаар 1954 оной, мүн 1955 оной квартал бүхэндэ гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэһэн байна.

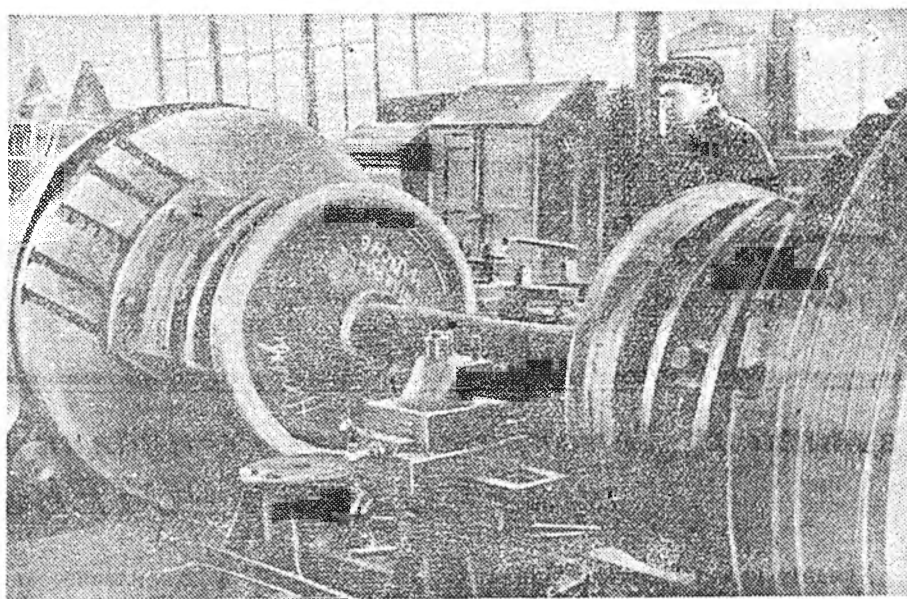
Тиигэбэшье нүхэр Дергачевой хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии. Һүүлэй үедэ нүхэр Дергачев хүдэлмэреэ бага зэргэ һуладхаһан байна. Энэ юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, тус парторганизаци КПСС-эй айкомой июлиин 29-дэ «Загаһа барилгын бригадануудай хүдэлмэриие һайжаруулха» тухай абаһан тогтоол хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Һаяар нүхэр Дергачев коммунистнуудайнгаа урда жэл дотор хэһэн хүдэлмэриингөө түлөө тоосохо юм.

Партийна шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө ехэхэн оролдолго, эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри хэрэгтэй байһаниинь элитэ. Гэбэшье, энэ шухала хүдэлмэриие тоодоггүй хүтэлбэрилэгшэд, партийна эхин организациин секретарьнууд бии байна. Жэшээлхэдэ, Баргажанай леспромхозой партийна бюрогой секретарь нүхэр Нарыцин партийна шиидхэбэринүүдые дүүргэхын хойноһоо һанаагаа ехэ зободоггүй. Мүнөө жэл партиин айком тус парторганизациин кадрнуудые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха, тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ байһан дутагдалнуудые элирүүлжэ, дары усадхахые эриһэн тогтоол абаһан байгаа. Удаань КПСС-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэд ерэжэ, тус тогтоолые яажа бэелүүлхэ тушаа тусхай хэмжээ ябуулгануудые хараалхадань, коммунистнуудые хубаарилан табихадань туһалалсаһан байха юм. Тиигэбэшье нүхэр Нарыцинай эдэбхи багатайгаар хүдэлмэрилжэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриие тоогоогүй дээрэһээ тэрэ тогтоол хүсэд дүүргэгдэнгүй үлэшэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, зарим партийна эхин организацида шиидхэбэринүүд миин юрэнхы үтэнүүдээр, тодорхой бэшээр абтадаг. Жэшээнь, Усть-Баргажанай территориальна партийна эхин организацида (секретаринь нүхэр Ржепковский) түрүүшээр партийна суглаагаар абтаһан тогтоолнуудынь шалгахань ехэ хүндэ байдаг һэн. Юундэб гэхэдэ, тогтоолнуудынь ехэнхидээ хэниишье уялгалһан бэшэ, ямаршье тодорхой эрилтэнүүдгүйгөөр бэшэгдэдэг байгаа. Партийна организациин энэ дутагдалаа усадхахадань бидэ, инструкторнууд, ехэхэн туһаламжа хүргэһэн байнабди. Мүнөө тус партийна эхин организаци тодорхой, һайн шиидхэбэринүүдые абажа, тэрэнээ дүүргэхын хойноһоо оролдодог болоо. Энэнь һаяхан үнгэрһэн тоосоото-һунгалтын партийна суглаан дээрэ тэмдэглэгдэһэн байха юм.

Теэд, мүнөө үедэ партийна шиидхэбэринүүдые абаад, дүүргэхые оролдодоггүй хүтэлбэрилэгшэд үшөөшье олон байха. Жэшээлхэдэ, 1955 оной июлиин 29-дэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин хүдэлмэриие һайжаруулха тогтоол КПСС-эй айком абаһан байгаа. Тиин тус парторганизациин секретарь нүхэр Черных тэрэ тогтоолтой коммунистнуудаашье танилсуулангүй орхижорхиһон байна. Иимэнүүд баримтануудтай эрид тэмсэжэ, партийна шиидхэбэринүүдые дүүргэхын хойноһоо эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго мүн.

Н. Шелковников, КПСС-эй Баргажанай айкомой инструктор.

Улан-Удын паровозно депогой хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн ка цехын коллектив социалистическэ түсэбые 140 процент дүүргэбэ. Энэ цехын Ушкарёв мүрысөөндэ оролсоод, үдэр бүри коллективэй дунда КПСС-эй XX съездын үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Депогой механическэ уялгаяа бэелүүлэн, сентябрь һарынгаа токарь-бандажник Иван Алексеевич хоёр нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Ушкарёв хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Поездые графигһаань гээгдүүлхэгүйн түлөө

Сентябрь һарын һүүлшын пэгэ үдэр һэн. Вагонуудые шалган харагшадай бригадир Ганенко гэгшын халаанайхид энэ үдэр ажалдаа орой, һүни гараха байба. Тэдэнэрэй ажалдаа гаран сасуунь вагонуудые техническэ талаарнь шалган харалгын пунктда телефон жэнгиржэ, нүхэр Ганенкые телефондо дуудаба.

— Графигһаа гээгдэжэ ябаһан хүндэ ашаатай поезд түрбадахи замда ерэхэдэнь, тэрэ поездые станциһаа саг соонь гаргахын тула түргөөр шалган хараха хэрэгтэй, — гэжэ станциин дежурна мэдээсэбэ.

— Ойлгосотой, түргэлхые оролдохобди, — гэжэ нүхэр Ганенко харюусаад, халаанайхидтаа түргөөр заабари үгэбэ.

Поездын станцида ерэн сасуунь нүхэр Сухов, Байбурин, Никулин, Беломоев болон бусад хоёр бүлэг болон хубааржа, поездын хоёр тээһээ нэгэн доро шалгажа эхилбэ. Автоматчик Беломоев вагонуудые шалган хаража ябатараа нүхэр Ганенкодэ хандажа, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Георгий Тимофеевич, энэ вагондо заһабари гараад байна.

Нүхэр Ганенко вагоной эбдэрхэй детальнуудые слесарьнүүдтэй хамта 4 минутын турша соо заһабарилаад саашалба. Тэрэ заһабарилагдаха вагонуудые ябууд зуура тэмдэглээд лэ гарана.

Слесарьнүүдэй шадамараар, түргэнөөр ажаллаһанай ашаар хэдыхэн минутын үнгэрөөд байхада вагонууд бүхыдөө шалган харагдаад байгаа һэн.

Нүхэр Ганенко станциин дежурнада телефоноор мэдээсэхэ зуураа, иигэжэ хэлэбэ:

— Вагонуудые 25 минута соо шалгахын орондо, болзорһоонь урид 21 минута соо шалгабабди.

Хүндэ ашаа тээһэн энэ поездын аян замдаа саг соогоо ябаһанай удаа вагонуудые шалган харагшад тамхилха гэжэ шиидэбэ. Эдэнэрэй үшөө тамхилжа эхилээдүй байхада пассажирска түргэн поезд станцида дүтэлэн ерэбэ. Вагонигууд энэ поездые мүн лэ саг соонь шалган хараа һэн.

Тиигэжэ тэдэнэр халаан соогоо ашаанай болон пассажирска арба гаран поезднуудые саашанхи замдань саг соонь ябуулһан юм. Георгий Тимофеевич Ганенко гэгшэтэй суттаа ажаллагшад вагонуудые саг соонь ябуулхын тула иигэжэ үдэр бүри ехэ оролдолго гаргана. Нүхэр Ганенкын халаанайхид байгша ондо нэгэшье поездые графигһаань таһалдуулаагүй.

Тэдэнэр КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, поездын ябасые түргэдхэхын зорилгоор бүхы шадабари оролдолгоёо гаргана.

В. Бобошкин.

Үбгэдэй уран гараар

Жэл ерэхэ тудам Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой центр болбосон түхэлтэй болоно. Һүүлэй үедэ колхозой центртэ больница, конторо, гостиница ба бусад барилганууд бодхоогдожо, шэнэ үйлсэ бии болгогдобо.

Колхозой барилгын хүдэлмэридэ үбгэн колхозниг үүд Нима Аюшеев, Цыбык Будаев гэгшэд хабаадалсана. Тэдэнэр модошо дарханай, пээшэн табигшын, шэрдэгшэдэй хүдэлмэри эрхим шанартайгаар дүүргэдэг юм. Дээрэ дурасагдаһан гэрнүүдшье тэдэнэй хабаадалгатайгаар бүтэһэн байна.

П. Халтанов.

Модошодые эд бараагаа[р] дутамаггүйгөөр хангаха

Байкальска леспромхоз республикын ой модоной промышленностиин томохон предприятинуудай нэгэн юм. Энэ леспромхоздо 500 гаран хүдэлмэришэд ажалладаг. Намар, үбэлэй үедэхи модо бэлэдхэлгын эхилхэдэ энэ леспромхоздо Кабанскын, Байкало-Кударын, Прибайкальска, мүн бусад аймагуудһаа олон колхозниигуудшье ерэдэг.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй түүхэтэ тогтоолнуудаар зориг жоһон леспромхозой коллектив июль һарада дээшэлүүлэгдэһэн уялга абажа, һарынгаа даалгабариие саг соонь дүүргэһэн байгаа. Мүнөө Байкальска леспромхозойхид КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Энэ леспромхозой коллектив бии байгаа арга боломжонуудаа сүм хэрэглэжэ, гүрэнэй даалгабариие саг соонь дүүргэдэг болоһон байна. Тиин леспромхозой хүдэлмэридэ үшөөл ехэхэн дутагдалнууд бии байһаар.

Байкальска леспромхоз республикын ой модоной промышленностиин холын предприятинуудай нэгэн юм. Энэ леспромхозой хүдэлмэришэдэй эрилтэ саг соогоо хангагдаха ёһотой. Леспромхозой ОРС модошодые эд бараагаар саг соонь хангаха уялгатай. Гэбэшье, леспромхозой бүхы территори дээрэ худалдаа наймаан тон хангалтагүйгөөр табигданхай.

Эд бараанай эрьесын түсэб һара бүри дүүргэгдэнэгүй. Складуудта, мүн розничио худалдаа наймаанай магазинуудта 28 мянган түхэригэй эд бараан хараалагдаһанда орходоо дутуугаар асаргданхай. Теэд, 40-өөд мянган түхэригэй гүйсэгүй эд бараан магазинуудта хэбтэжэ байдаг.

Прибайкальска аймагай колхозууд һаамхай үнеэдэйнгээ ашаг шэмые саг үргэлжэ дээшэлүүлһэнэйнгээ ашаар аймагай худалдаа наймаанай организацинууд ехэхэн һү худалдаха арга боломжотой юм. Гэбэшье, леспромхозой ОРС, тэрээнэй начальник нүхэр Гороховский хүдэлмэришэдтэ һү наймаалха тушаа ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй, һанаа амар һуужа байдаг. Энэ леспромхоз 4 һарын турша соо Молотовой нэрэмжэтэ колхозһоо оройдоол 567 литр һү худалдан абажа, хүдэлмэришэдтэ наймаалһан байна. Тиихэтэй хамта, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз леспромхозой ОРС-до үдэр бүри 500 литр һү худалдаха аргатай юм.

Магазинуудта мяха оройдоошье наймаалагданагүй. Леспромхоздохи олохон столовонууд болон чайнанuудай продуктнуудай ехэ үлөөдэһэн миин хаягдана. Хэрбээ энэ үлөөдэһые зүбөөр хэрэглэбэл, нилээд олон гахай шахаха арга бол[...] байна. ОРС-ын хүдэлмэри[...] мар болоходо овощь бол[...] жэмэсүүдые худалдан аба[...] мэришэдтэ наймаалха ёһото[...] шье, энэ талаар мүн лэ юу[...] дүй байһаар.

Загаһа бариха түсэб д[...] гүй. Столовонуудай меню [...] зын байһаар. Бэлэдхэл[...] хоолой шанар тон муу.

Сабхи оёлгын, портново[...] скойнууд, парикмахерска [...] модо бэлэдхэлэй участогу[...] нөөшье болотор эмхид[...] Турка гэжэ шэнэ [...] магазинай үшөө нээгдэ[...] һан дээрэһээ олон [...] хүдэлмэришэд шухал[...] рэгтэй эд бараа худалдан [...] тула хэдэн километрын газ[...] гаар ябаха баатай болоно. [...] олонхи магазинуудта хилээ[...] гэхэ мэтэ дутамагаар найма[...] на. ОРС-нуудай магазину[...] наймаалга оройдоошье эмхи[...] дүй. Ажахын зэр зэмсэг бо[...] бель магазинуудта олохын [...] юм. Түргөөр гутадаг продук[...] һайнаар хадагалха складуу[...] до мүн лэ дутамаг байһаар.

Олохон магазинуудта са[...] эмхи гурим сахигданагүй. Т[...] гадна магазинай хүдэлмэр[...] худалдан абагшадта шэрүү[...] дахаһаа гадна, эд бараа дут[...] үгэдэг, һайн һайн эд бара[...] худалдаанда гаргадаггүй [...] Саянха, Турка, Ярцы, мүн [...] посёлогуудтахи столовонуу[...] маалагдадаг котледүүд боло[...] канууд нормоор хараалаг[...] орходоо 15 граммаар дутуу[...] маалагдадаг байгаа гэжэ [...] таар элирүүлэгдээ.

ОРС-ын худалдаа наймаа[...] ганизацинуудай зарим хүд[...] лэгшэд хангалтагүйгөөр ажа[...] гаа хажуугаар гүрэнэй мүнг[...] урихэ ябадал гаргана. Ганс[...] жэлэй түрүүшын хахадта О[...] магазинуудта 44 мянган т[...] урилтэ болоһон байна.

ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэд [...] хинални-шалгалтын хүдэл[...] шэд гүрэнэй, кооперативна [...] хинан хараха тушаа өөдтэ[...] хэнэгүй. Тэдэнэрэй муугаар [...] һан дээрэһээ жэлэй түрү[...] бүхы дээрээ 100 мянга гар[...] ригэй үрилтэ хэгдээ.

ОРС-ын худалдаа наймаа[...] парат наймаалагшадай дунд[...] гууламжын хүдэлмэри ябуу[...] социалистическэ мүрысөө ё[...] гээр хүтэлбэрилдэг байха ю[...]

ОРС-ын хүдэлмэриие һай[...] жа, хүдэлмэришэдые эд ба[...] дутамаггүйгөөр хангаха гэ[...] промхозой хүтэлбэрилэгшэд[...] хала зорилго болоно. Г. [...]

Эд бараан абтаа

Москва, Харьков, Иркутск ба бусад городуудай промышленна базануудһаа Буркоопсоюзай худалдаа наймаанай район хоорондын базада промышленна эд бараан саг үргэлжэ абтажа байдаг. Һүүлэй үедэ барилгын материалнууд, культурна хэрэгсэлэй ба бусад эд бараан элбэгээр абтаа. Жэшээлхэдэ, 700 гаран орон, 500 велосипед, 500 [...] приёмник, ехээр халадаг [...] ган хэһэг хиршисэ, олон авт[...] на ба бусад абтаһан байна, [...] тоодо шэнгэн үтэгжүүлгэ, ү[...] даг түхеэрэлгэтэй 5 автомаши[...]

Абтаһан эд бараанууд аймг[...] союзуудта эльгээгдэжэ байна.

Д. Колма[...]

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлые коммунистнууд толгойлно

Ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ гээшэ социалистическэ үйлэдбэриин хүгжэхэ ба нарижан һайжарха шухала арга нүхэсэл, арадай ажахын саашадаа хүгжэлгын ба советскэ арадай ажана байдалай һайжаралгын үндэһэ һуури болоно. Эгээл тиимэһээ КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум арадай ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын тон ехэ удхашанартай байһые онсо тэмдэглэһэн байна.

КПСС-эй Улан-Удын Городской райком, районой промышленна предприятинуудай партийна эхин организацинууд промышленностиин үмэнэ парти, правительствын табиһан зорилгонуудые ажалай бүтээсые таһалгаряагүй дээшэлүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ. Промышленна предприятинуудта хүдэлмэрилдэг коммунистнуудай түрүү үүргые дээшэлүүлгэдэ партиин райкомой бюро ба парторганизацинууд анхаралаа ехээр табина. Партийна эхин организацинуудай суглаануудта, КПСС-эй райкомой бюро дээрэ предприятинуудай хүдэлмэри тухай асуудал хододоо хэлсэгдэдэг болоо. Үнгэрһэн 8 һарын турша соо районой партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ, мүн КПСС-эй райкомой пленум дээрэ промышленностиин хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Район доторхи промышленностиин эгээн шиидхэхы ба харюусалгатай участогуудта 700 гаран коммунистнууд хүдэлмэрилнэ.

Промышленна предприятинуудта ябуулагдадаг партийна эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин һайжарһанай ашаар район доторхи предприятинуудай хүдэлмэри зарим тэды һайжараа. Сентябриин 1-дэ районой 8 предприяти—ликеро-архиин завод, пивын завод, Кировэй нэрэмжэтэ, «Пищевик», «Труд» гэһэн олзоборилгын артельнүүд ба бусад табанжэлэйнгээ түсэбые дүүргээ. Мүн Гортоп, «Коопстрой» гэжэ артель жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн байна. Валовой продукци гаргаха гүрэнэй 8 һарын түсэбые районой промышленность 106,9 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 12894 мянган түхэригэй продукци гүрэндэ үгөө. 1200 гаран хүдэлмэришэд табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, зургаадахи табанжэлэйнгээ түсэбөөр хүдэлмэрилжэ байна. Промышленностиин түрүүшүүлэй зэргэдэ коммунистнууд—судна заһабарилгын заводой слесарь С. А. Исаев, шэлэй заводой слесарь А. И. Почекунин, «механлит» заводой слесарь Ф. М. Гребенщиков, токарь В. И. Зарков, ликеро-архиин заводой слесарьнууд нүхэд И. Г. Руднев, П. Г. Корытов ба бусад ябана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай районой промышленна предприятинууд шэнэ түхеэрэлгэнүүдые олоор абаа, мүн бии байһан машина болон түхеэрэлгэнүүдээ һайнаар ашаглададаг болоо. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ 8 һарын түсэб 106,3 процент дүүргэгдээ.

Партийна организацинуудай үйлэдбэриие һайнаар мэдэжэ, ажахын асуудалнуудые зүбөөр шиидхэдэг, хүдэлмэришэн бүхэниие хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри ябуулдаг, хүдэлмэришэдэй болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэн зохёохо эдэбхи үүсхэлые хүгжөөдэг газартал лэ шэнэ техникэ нэбтэрүүлэгдэнэ, ажалай бүтээсэ таһалгаряагүй ургана.

Промышленностиие шадамараар хүтэлбэрилжэ, ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлжэ шадаһан ликеро-архиин ба «механлит» заводуудай партийна организацинуудай хүдэлмэриие жэшээ болгон харуулжа болоно.

Ликеро-архиин заводой партийна организаци үйлэдбэриин асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шудалжа үзөөд, үйлэдбэриин шухала шухала асуудалнуудые партийна суглаануудтаа хэлсэдэг, зүбшэжэ абаһан хэмжээ ябуулгануудаа дүүргэхын түлөө ехэ оролдолго хэшээл гаргадаг байна. Ойлгууламжын хүдэлмэриие ябуулгада бии байһан дутагдал энэ оной январиин 13-да болоһон нээмэл партийна суглаан дээрэ элирүүлэгдэжэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха тушаа хэдэн хэмжээнүүд абтаһан байгаа. Тэрэнэй һүүлээр эрдэм һургуулитай, ойлгууламжын хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй коммунистнууд, комсомолецууд ба партийна бэшэ хүдэлмэришэд агитаторнуудаар томилогдоо һэн. Агитаторнууд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые хүдэлмэришэдтэ һайнаар ойлгуулһан байна. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд саг соогоо гаргагдадаг болоо.

1955 оной февралиин 27-до «Техническэ соведэй хүдэлмэри тухай» заводой главна инженер Рычковой элидхэл партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Техническэ соведэй хүдэлмэридэхи ехэ дутагдалнуудые партийна суглаан элирүүлээд, ухаалан зохёогшод ба уралан нарижуулагшадай дунда түсэбэй ёһоор хүдэлмэри ябуулха, коллектив доторхи үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абалсалгые һарадаа нэгэнһээ үсөөн бэшэ үнгэргэхэ гэжэ нүхэр Рычковые уялгалһан байна. Тэрээнһээ хойшо техническэ соведэй хүдэлмэри һайжаржа, уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо хүдэлмэри, мүн дүй дүршэлые дэлгэрүүлгэ һайжараа. Уралан нарижуулагшадай һара тус заводто үнгэргэгдэһэн байна.

Үйлэдбэридэ шэнэ техникэ, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ, хүдэлмэришэдэй техническэ мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, завод доторой арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ асуудалнуудта партийна организаци анхаралаа ехээр табина. Шэл угаадаг машинануудые, 0,5 ба 0,25 литрын багтаамжатай амһартада архи эюулхэ хоёр транспортёр, мүн угааһан амһартые зөөдэг ленточнэ транспортёр хүдэлгэдэг болоһоной ашаар гараар хэгдэдэг хүдэлмэри механизацилагдажа, 19 хүдэлмэришэн сүлөөлэгдэжэ, ажалай бүтээсэ 64,4 процентээр дээшэлһэн байна.

Энэ заводой эгээн шухала участогуудта коммунистнууд хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай үндэр бүтээсын жэшээ харуулна. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд-слесарьнүүд Руднев, Корытов гэгшэд шэнэ автомадуудые түргэн шудалаад, үдэрэйнгөө даалгабариие 130—150 процент дүүргэнэ.

«Механлит» заводой партийна организаци (партийна организациинь секретарь нүхэр Смагин) ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар һайн амжалта туйлаа. Тус партийна организаци «Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба продукциин өөрын үные химдаруулха тухай» заводой главна инженер нүхэр Маринай элидхэл мартын 23-да дуулаад, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, гаргаһан продукциин өөрынь үные химдаруулха тушаа хэмжээнүүдые баталан абаһан байна. Мүн партийна суглаанууд дээрэ цехын начальнигуудай тоосоон шагнагдадаг, урда болоһон партийна суглаануудай шиидхэбэринүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай нүхэр Смагин удаадахи суглаан бүхэндэ коммунистнуудта элидхэжэ байдаг.

Эдэ бүгэдын ашаар энэ завод 9 һарынгаа түсэб 132 процент, тиихэдэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 118 процент дүүргээ. Коммунист Санковецын хүтэлбэрилдэг механическа цех 9 һарынгаа түсэб 140 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 119 процент дүүргээ. Энэ заводто хүдэлдэг уралан нарижуулагша коммунист Ф. М. Гребенщиков нормоёо 180 процент, коммунист-токарь В. Н. Зарков—200 процент, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Һүүлэй үедэ механизированиэ шэлэй заводой партийна организаци уралан нарижуулагшадай дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Июниин 20-һоо августын 20 хүрэтэр уралан нарижуулагшадай һара тэндэ үнгэргэгдөө. Энэ үе соо уралан нарижуулгын 45 дурадхал оруулагдаа. Тэдэнһээ 21-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн эдэ дурадхалнууд 112 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ байна. Энэ һарын туршада уралан нарижуулагшадай тоо 20 хүнөөр олошорбо. Тэндэ һаяхан техническэ конференци болоо.

Гэхэтэй хамта, районой промышленна предприятинууд бии байһан арга боломжонуудаа, резервнүүдээ хүсэд хэрэглэнэгүй. Олон партийна эхин организацинууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ һаад тойбо татадаг хойрог нобшо ябадалтай шанга тэмсэл хэнэгүй. Тэрээнһээ боложо район доторхи предприятинуудай гурбанай нэгэ хубинь [...] лай бүтээсэ дээшэлүүлхэ т[...] дүүргээгүй байна.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ [...] нумэй шиидхэбэринүүдые дү[...] талаар махоркын фабрика, [...] ный Восток», «Красный путь» [...] олзоборилгын бусад артел[...] «Бурмонголстрой» трестын [...] гын 4-дэхи участок хүдэлмэри[...] ажалые хангалтагүйгөөр эмхи[...] Эдэ предприятинуудта шэнэ [...] логи, шэнэ машинанууд нэб[...] лэгдэнэгүй. Ашаа буулгах [...] дэлмэри гараар хэгдэнэ. [...] журам һула.

Манай районой олон предп[...] нуудта түхеэрэлгэнүүд, машин[...] үйлэдбэриин талмайнууд хүсэ[...] наар ашаглагданагүй. Түхеэ[...] нүүд хоёр халаанаар бэшэ, ми[...] гэ халаан соо ашагл[...] һэеы гуталай фабрика, «По[...] «Красный Восток» артельну[...] бусад олон предприятинууд п[...] ци гаргаха түсэбөө үсөөн хү[...] ришэдөөр, ажалай бүтээсэ [...] лүүлжэ дүүргэнэ бэшэ, харин [...] мэришэдые олоор табиһанай [...] лэ дүүргэнэ. Тиимэһээ ажа[...] бүтээсэ тэндэ бага байһаар. [...] предприятинуудай партийна, [...] союзна организацинууд социа[...] ческэ мүрысөө ёһо тэдыгээр хү[...] рилнэ, шэнэ түрүү юумые нэбтэ[...] гэдэ һулаар хандана, ажалай [...] шангадхахын, хүдэлмэришэдэ[...] гэжэл дээшэлүүлхын, тэдэнэй [...] байдал һайжаруулхын түлөө һ[...] тэмсэнэ.

КПСС-эй XX съездын хүндэ[...] манай район дотор дэлгэрһэн с[...] листическэ мүрысөөе коммуни[...] толгойлжо, предприятинуудай [...] дэлмэридэ бии байһан дутагда[...] дые усадхаад, ажалай бүт[...] улам дээшэнь үргэхэ ёһотой.

И. ПРОЗОРОВ, КП[...] Городской райкомой секр[...]

Эрхим хонишон Олейников

аймагай XVIII партсъез-
жэтэ колхозой конторо
о, баруун ханадань пока-
хүндэлэлэй досканууд
байна. Эдэ досканууд дээрэ
ние харахада, колхозой
Василий Петрович Олейни-
ээлдэ эрхим амжалта туй-
ба.

Петрович Олейников кол-
малажалда үни удаан хү-
аа, мал харууһалхадаа
бэрхэ болонхой. Энэ нүхэр
тараи наһатайшье һаа,
дорюун зандаа, колхо-
хонин һүрэгые олошоруул-
үгэлгыень дээшэлүүлхын
оролдолго хэшээлээ гарган
.

Василий Петрович шэнги бэр-
харууһалдаг, хурьга тэн-
хонишон манай колхоздо мү-
тэ байна,—гэжэ эндэхи
ууд хэлсэдэг.

Петрович Олейниковтэй
тула Түхэ нютагта ерэ-
намарай наран гараһан-
сэлмэг сэгээн агаар һэрюун
хүрэмөөр байба.

Василий Петровичнай хонидоо
бэлшээридэ гараа гү?—гэжэ
Олейниковэй һамганһаа асуу-

манай гаража, нэгэ бага
хонидоо бэлшээридэ гарга-
шын боро хараан багта ерэ-
гэбэ.

Василий Петрович Олейников
Түхэ нютагуудай урдуурхи
ботой добонуудта хонидоо
эг байба. Бэлшээридэ һая-
раһан хонидой ногоо зулгаа-
удана. «Василий Петрови-
харууһалдаг 400 хонид энэл
гэжэ колхозой ОТФ-е даагша
бурачный хөөрэнэ.

Олейниковэй харууһалдаг
бултадаа шахуу меринос үүл-
хүсэ шадалаар һайн юм.
энэ үбэлдөө хонидынь нэгэ-
хоролтогүйгөөр ондо ороо. Эхэ
ень хахадһаа үлүүхэниинь
хурьгалһан байха юм.

отарын хонин бүриһөө дун-
ээгээр хэды килограмм ноо-
өө жэлдэ хайшалагдааб гэ.
ОТФ-е даагша иигэжэ хэлэбэ:

Василий Петрович харууһалжа
бүхы хонидойнгоо толгой бү-
гурбан килограммһаа доошо
ооһо хайшалха уялга абаһан
Тэрэ уялгаяа үлүүлэн дүүр-
толгой хонидойнгоо тус бү-
3,5 килограмм нооһо хайша-

шэлээр ябатарнай, хээр мори
хүтэлһэн, сагаан шара һахалтай, урма зоригоор дүүрэн хүн бидэниие угтан, хажуудамнай ерэбэ.

—Амар сайн!—гэлдэн, үгын дээжэ мэндые андалдажа танилсаад, хайшан гэжэ хони харууһалдаг тухайнь Василий Петрович Олейниковтэй хөөрэлдэжэ эхилбэбди.

— Парти, правительство малшадта ямар ехэ анхарал оролдолго гаргана гээшэб даа. Хонишон нэрэеэ дээрэ үргэн, арюунаар абажа ябаха дуратайб,—гэжэ нүхэр Олейников хөөрэнэ.

Тон зүб, Василий Петрович нэрэеэ нэрэлүүлжэ, даажа абаһан хонидоо хэдэн жэлэй туршада хоролтогүйгөөр, хүсэ шадал һайнтайгаар харууһалжа байнхай. Василий Петрович артелиин бусад хонишодтой, зоотехнигтэй зүбшэжэ, колхоздоо тон түрүүн хонидые үбэл хурьгалуулдаг болоһон байна. Энэ шэнэ арга һайнаар бэелүүлхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд энэ түрүү хонишон бэрхэшээлһээ сухаридаггүй заншалтай. Тэрэнэй ном барьяад һуухыень гү, али зоотехнигтэй хөөрэлдэжэ байхыень хододоо харахат. Энэ оролдосотой хонишон эсэхые мэдэнгүй ажаллажа, 400 хурьга хоролтогүйгөөр түлжүүлээ һэн. Нүхэр Олейников хонидые эртэ хурьгалуулха аргын үлүү һайн байһаниие бодото дээрэнь баталан харуулаа. Энэ жэлдэ нүхэр Олейников 400 толгой эхэ хонидые үбэл хурьгалуулхын тула август һара соо ороондо оруулаа.

Таряанай хадагдахатай сасуу хонишод ба үхэршэд малаа солоомын узуур дээрэ адуулхаяа гарана. Василий Петровичын хонид бултанһаа түрүүлэн, малай гэшхэжэ үрдөөгүй полидо гаража, байрашан бэлшэнэ.

— «Тарган табан хоногой» гэжэ малшад зүб хэлсэдэг байна. Мууса эдеэлүүлээд, дутуугаар уһалаад, зүбөөр адуулаагүй һаа, зундаа, намарай эхеэр, хүхэ ногооной үедэ адууһа малай олоһон атар тарганиинь үсөөхэн үдэр соо алдагдаха бшуу. Теэд малые таргалуулха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Мүнөө үедэ хонидоо үдэшын харанхы болотор адуулжа, үдэртөө гурбаһаа үсөөн бэшэ уһалжа, таргалуулхада хүсэ шадалаа нэмээхэдэнь эгээл таатай зохид саг болоод байна даа. Зун, намартаа таргалһан хонид түрүүшын хүйтэнһөө сошордожо турадаггүй байна. Хүйтэнэй болохотой сасуу тэдэниие зүбөөр эдеэлүүлээд, харууһалаад байхада шадал тамираа алдасагүй, мүн гаргаһан түлынь һөөл һэргэг, шэрхи байдаг гэжэ өөрынгөө олон жэлэй дүй дүршэлһөө ойлгооб, — гэжэ Василий Петрович хөөрэнэ.

Нүхэр Олейников хонидоо дулаан байраар хангахын тула оролдодог. Типовой байрануудые бариха тухай асуудал колхозой правлени ба партийна организациин үмэнэ тэрэ табяа һэн. Колхозой правлени ба партийна организаци Олейниковэй табиһан энэ асуудалые анхаржа, тэрэнэй отарада 500 толгой хонидой байха нэгэ байра энэ жэлдэ барюулжа үгөө. Энэ байрадань хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ пункт, хурьгалһан хонидые, мүн нарай хурьгадые байлгаха таһалгануудзохидоор түхеэрэгдэнхэй. Гадна, нүхэр Олейников хонидойнгоо үбэлдөө эдихэ тэжээлыень хүсэд бэлэдхүүлжэ абадаг. Хэрбээ энэ тэрэ шалтагаанаар хонидой эдихэ үбһэнэй багаар бэлэдхэгдэһэн байгаа һаань, энэ ушарые колхозой правлениин гү, али партийна организациин анхаралда табидаг. Нүхэр Олейников хонидтоо мүн нэмэлтэ тэжээл заатагүй бэлэдхүүлдэг байна. Тиигэжэ мүнөө зун набшаһата тэжээл урданайхида орходоо ехээр бэлэдхэгдэһэн байха юм.

— Хэрбээ январиин янгинама хүйтэндэ хонидоо тэжээлээр дутаагаа һаамнай, хабартаа олооро тураха, үхэхэ байна, — гэжэ Василий Петрович залуу хонишодто хэлэдэг.

Эрдэм шадабаряа дээшэлүүлхын тула нүхэр Олейников гурбан жэлэй зоотехническэ курсада энэ үбэлдөө ехэ эдэбхитэйгээр һуралсаа. Оронай суута хонишодой дүй дүршэлые өөрөө шудалаад, дам саашань артелиингээ бусад хонишодто ойлгуулхые оролдодог.

XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо эрхимээр ажаллагдаг хонишод һүүлэй үедэ олошоржо байна. Жэшээлхэдэ, хонишод Соколов, Фролов ба Манжиханова хонидойнгоо толгой бүриһөөнь 3 килограмм нооһо хайшалаа. Мүн эдэнэй харууһалдаг хонид үнгэрэгшэ үбэлжэлгые гарза болгоогүй һэн.

Түрүү хонишодой эршэтэ ажалай ашаар тус колхоз хони үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ шадаа. Мүн нооһо хайшалалгые урда жэлнүүдтэ орходоо мүнөө жэлдэ нилээд дээшэлүүлээ. Тиигэжэ нёдондонойхиһоо 400 гаран килограмм нооһон гүрэндэ үлүү ехээр тушаагдажа, түсэб үлүүлэн дүүртэгдээ.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эндэхи хонишод, тэдэнэй тоодо Василий Петрович Олейников эдэбхитэйгээр оролсоо.

Б. Ширеторов,
манай корреспондент.

Ехэхэн дутагдал элирүүлэгдэбэ

Республикын ой модоной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой ээлжээтэ пленум һаяхан боложо, КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэрине бэелүүлгээр леспромхозуудай профсоюзна организацинуудай зорилгонууд тухай асуудал хэлсэбэ. Тус асуудалаар профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ М. М. Черных элидхэл хэһэн байна.

— Ой модоной промышленностиин предприятинууд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй һүүлээр хүдэлмэридөө эрид хубилалта үшөө хээгүй байна, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. — Олонхи леспромхозуудта ажалай бүтээсэ саашадань дээшэлүүлхын зорилгоор доторой резервүүд дүүрэнээр хэрэглэгдэнэгүй. Модо бэлэдхэлгэ ба шэрэлгэ дээрэ техникын хүсэн дутуугаар ашаглагдана. Олонхи участогуудта ажалай түрүү дүй дүршэл ба шэнэ технологи тон һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

«Забайкаллес» комбинадай бүхы предприятинуудай модо шэрэдэг автомашинануудай парк 1945 онойхитой жэшэхэ болоо һаа, 11 дахин үргэдхэгдэһэн байна. Тиихэдэ тракторна парканъ 7 дахин ехэ болоо. Мүнөө 2000 гаран электрохюрөөнүүд, гэшүүһэ тайрадаг 420 электрохюрөө болон бусад техникэ хүдэлнэ. Иимэ хүсэтэ техникээр гүйсэд хангагдаһан байбашье, комбинадай предприятинуудай ажалай бүтээсэ үнгэрһэн үе соо минил 11 процентээр дээшэлһэн байха юм. Байгша оной үнгэрһэн 8 һара соо комбинат аяар 108 мянган кубометр модо арадайнгаа ажахыда дутуу үгөө. Хэрбээ 1954 ондо бүхы леспромхозуудай хүдэлмэришэдэй 12 процентнь нормоо дүүргэдэггүй байгаа һаа, харин энэ жэлдэ 17 процент болоһон байна.

Леспромхозуудай профсоюзна организацинууд мүнөө болотор социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр дэлгэрүүлнэ. Модо бэлэдхэлгын мастерска участок, пункт, бригада хоорондын мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнэ. Хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые дамжуулан үгэхын тулада хоёр трактористнуудые Байкальска леспромхоздо эльгээһэн хандагатайнхидай һайшаалта үгсэхэл бэшэ леспромхозуудаар дэмжэгдэнгүй үлэшэһэн байна.

Модо бэлэдхэлэй пунктнуудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгые саг соонь гаргадаггүй дээрэһээ түрүүшүүлдэ дамжуулгын Улаан туг саг соогоо барюулагдадаггүй байна.

Тэрэшэлэн пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд леспромхозуудай профсоюзна организацинууд хүдэлмэришэдэй ажабайдалда, ажал дээрэнь элдэб гэнэ осол һэргээлхэ асуудалда анхаралаа багаар табина гэжэ шангаар шүүмжэлээ. Пленум леспромхозуудай профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ элирүүлэгдэһэн бүхы дутагдалнуудые усадхаха, КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэрине бодото дээрэнь дүүргэлгэдэ хүдэлмэришэдые эдэбхитэйгээр хабаадуулха гэһэн тогтоол баталан абаа.

Сатирын булан

„Заочник“

Зарим нүхэд вузуудта заочноор һурадаг нэрэтэй аад, урагшаа дабшахые оройдоошье оролдоногүй. Жэшээлхэдэ, Улан-Удын бурят дунда һургуулиин директор нүхэр Н. Д. Дабжаев 1948 онһоо хойшо, Байкало-Кударын аймагай Корсаково тосхондохи һургуулиин багша нүхэр Е. П. Башреева 1946 онһоо хойшо, Баунтын аймагай Троицка һургуулиин багша нүхэр А. Г. Позняков 1948 онһоо хойшо Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдта заочноор нэгэл лэ курснуудтаа „һуража“ байдаг. Имэрхүү „заочнигуудые“ тоолохо болоо һаа олон...

«Һураһан—далай
«Һураагүй—балай»—
Иимэ гуримаар,
Эрилтын ёһоор
Харюусалгата нүхэр,
Хүтэлбэрилэгшэ
Эрдэмые шудалагша.
Арбаад жэлдэ
Заочнодо
Студент гэһэн
Нэрэтэй,
солотой!
Арбаад жэлдэ
Томо ВУЗ-да
Һурана гэһэн
тоотой!

Ким ИЛЬИН.

Ой соо болоһон ушар

Зарим нэгэн хүдэлмэрилэгшэд командировкодо гараһан шалтаг баряад, агнадаг байна.

БААБГАЙ:

—Ажалай саг соо
Амараа хаража,
Агнажа ябааша,
Хахадые «даража»,
Колбаса хазажа,
Хашалгүй һуугааша
Хэн юун гээшэбши?!
Хэлэ гэнэм!! Үтэр-р-р!!!

«АНГУУША»

— Я-я-яаралтай хэрэгээр
Ябаһан хүнби...
Яатараа ехээр
Сошобо гээшэбиб!..
Түрүүлэгшын гартай,
Түхэреэхэн тамгатай
Үнэмшэлгэм энэл даа!...
Рюмкэтэйһээ хүртыт-т даа...

Е. Ведерниковэй зураг.
(ТАСС-эй фотохронико).
Ш. Нимбуевай шүлэг.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНЦЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Доторойнгоо арга боломжые хэрэглэнэгүй“

Иимэ гаршагтай статья манай газетын сентябриин 16-най номерто толилогдоһон юм. Зэдын аймагай колхозууд ниитынгээ малда дулаан, һайн типовой байра бариха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна, мүн саг үргэлжын барилгын бригаданууд олонхи колхозуудта эмхидхэгдээгүй гэжэ энэ статья соо хэлэгдэһэн байгаа.

Статья соо заагдаһан баримтанууд булта зүб байба гэжэ манай редакцида Зэдын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Дабаин мэдээсэбэ.

Аймагай колхозуудта малай байрануудые барилгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тухай асуудал аймсоведэй гүйсэдкомдо зүбшэн хэлсэгдэжэ, барилгын бригаданиуудые хүсэд бүридүүлхэ, тэдэниие мори унаагаар, барилгын элдэб хэрэгсэлнүүдээр дүүрэн хангаха, малай байрануудые барилга дүүргэхэ гэжэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалһан тогтоол баталан абтаба.

Сусарашагүй ажалшан

а Гармаевна Гармаева Би-
аймагай «Коммунизм» колхо-
ам һаалишадай нэгэниинь
нүхэр Гармаева 10 гаран жэл-
колхозой һүнэй-товарна фермэдэ
эрилхэ зуураа, нилээдгүй
дүршэлтэй болонхой. Тии-
гэрһэн үе соо энэ һаалишан
ай үүлтэрэй үнеэн бүхэнһөө
ехээр һү һаадаг боложо, ай-
һаалишадай дунда дэлгэрһэн
листическэ мүрысөөндэ түрүү
гарабэ. 1955 оной ажахын жэлэй туршада нүхэр Гармаева үнеэн бүхэнһөө 2125 литр һү һаажа, түрүү һуури эзэлэнхэй.

Нютагай үүлтэрэй үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һааха тухай Дулма Гармаевна иигэжэ хөөрэдэг:

—Һүгүй үнеэн гэжэ байхагүй. «Малай шэмэ амандаа» гэдэгтэл малай хойноһоо тон зүбөөр харууһалхада ехэ һүн һаагдадаг. Илангаяа үнеэдые уһаар дутаажа огто болохогүй. «Мал уһаараа» гэжэ манай нютагта хөөрэлдэдэг. Тиимэһээ энэ шухала заабарида анхаралаа ехээр хандуулдаг байнаб.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ Москва ошожо ерэһэн нүхэр Гармаева ороной түрүү һаалишадай дүй дүршэл ажал хүдэлмэридөө үргэнөөр хэрэглэжэ, иимэ һайн амжалта туйлаһан байна. Гэбэшье, энэ нүхэр туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүй, саашадаа ажал хүдэлмэридөө бүри ехэ амжалтануудые туйлахые оролдодог байна.

Ц. Хамаев.

Улад зоноо гэгээрүүлэгшэд

(Үнэгэтэйн лекторскэ нэгэдэлэй хүдэлмэри тухай)

ба голой бүхэтэр хүүргээр га-
асуугаа баруун хойшоо һүри-
ргэ харгыгаар, таряанай поли-
дундуур хэдэн модо ябаад
, нарихан үйлсэтэй уляан-
модо олоор тариһан, нилээд
унжыһан Үнэгэтэй тосхон
юг. Орджоникидзын, XVIII
ъездын нэрэмжэтэ колхозууд-
одоовощной заводто, хүдөөгэй
эхи зургаануудта хүдэлмэ-
ы ажалшад энэ тосхондо ажа-
г юм.
нэгэтэйн дунда һургуулиин дэр-
1948 ондо эмхидхэгдэһэн Үнэ-
хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэл
онигуудай, заводой хүдэлмэ-
эй болон Үнэгэтэй тосхондо
удаг бусад ажалшадай дунда
рно-гэгээрэлэй горьтойхон хү-
ри ябуулна.
лекторскэ нэгэдэлэй гэшүүд
бүхэндэ һэлгэжэ байдагшье
20—24 хүнһөө доошо ородог-
Энэ лекториин гэшүүдээр гол
багшанар хүдэлмэрилнэ. Түү-
физикын, географиин, биоло-
багшанар лекционно пропа-
да эдэбхитэйгээр хабаадалса-

жэл багшаар хүдэлмэрилжэ
биолог Леонид Александро-
Молоков хүдөөгэй лекторскэ нэ-
й энэ тосхондо эмхидхэгдэ-
хойшо тэрээниие ходо-
хүтэлбэрилнэ. Марксизм-
змын хамагые илан мандаг-
таалые ажалшадай дунда дэл-
дэ гээшэ патриотическа хэрэг
жэ һайнаар ойлгоһон дээрэ-
хэр Молоков ниитынгээ энэ
барида тон харюусалгатай-
андадаг. Тус лекторскэ нэгэдэлэй хүдэлмэри түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг. Хүдөөгэй ажалшадай урда парти, правительствын табиһан шухалын шухала зорилгонуудые баримталан, тус нэгэдэл квартал бүхэнэй түсэб зохёодог байна. Түсэб соонь хэн, ямар темээр лекци зохёожо, хаана уншахаб гэжэ хараалагдадаг. Тиихэдээ колхозой фермэ, бригада дээгүүр ажалладаг хүнүүдые лекцидэ шадаал һаа бултыень хабаадуулха гэһэн оролдолго гаргагдадаг байна.

Энэ нэгэдэлэй һайшаалтай талань юуб гэхэдэ, естественно-научна, ниитэ-политическэ темээр, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ асуудалаар олон лекци эмхидхэгдэнэ. «Хүн анхан яажа бии болооб?», «Эрдэм ба шажан», «Огторгойн гайхамшагта үзэгдэлнүүд», «Наран», «Байгал далай, тэрэнэй ажахын удхашанар» гэһэн темээр, мүн ородой мэдээжэ ехэ эрдэмтэд И. П. Павловай, Г. Я. Седовэй, А. М. Бутлёровай научна һургаалнууд тухай лекцинүүд зохёогдожо уншагдаа. «Советскэ хүнэй шэнжэ түхэл тухай», «Советскэ элүүр энхэ байдал», «Гэр бүлэдөө үхибүү хүмүүжүүлхэ тухай», «Хүүгэдые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ», «Хүнэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдые дабан гараха замууд тухай», бусадшье асуудалнуудаар лекцинүүд уншагдана. Эдэ асуудалнуудаар, мүн ниитэ-политическэ темэнүүдээр 60 гаран лекци уншагдаа. Тэрэ тоодо XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 21 лекци, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоздо—13, дунда һургуулида—23, овощной заводто—5 лекци тус нэгэдэлэй гэшүүд уншаа.

Эдэ темэнүүдээр лекци уншалгада Л. А. Молоков, И. М. Халиманов, А. Е. Кландрашвили, А. С. Воробьев, А. С. Мурзин ба бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Географиин багша Иван Михайлович Халимановай «Наран тухай», «Огторгойн гайхамшагта үзэгдэлнүүд тухай» уншаһан лекцинүүдые сугларагшад ехэ һонирхожо шагнадаг. Байгаалиин үзэгдэлнүүдые тайлбарилһан лекцинүүдые уншаһанайнгаа һүүлээр тус темээр научно-популярна кино харуулдаг болохын тулада кинопрокадта хэрэгтэй кинофильмнүүдээ захяабди гэжэ Халиманов хөөрэнэ.

Үнэгэтэйн хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлэй гэшүүд олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадань тэндэхи партийна организацинуудта ехэ туһа хүргэдэг. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд тухай, Коммунистическэ партиие, советскэ гүрэниие байгуулагша В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай, Советскэ Конституци ба советскэ демократи тухай, колхозно байгуулалта тухай, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ тухай, арадай демократиин оронуудай амжалтанууд тухай, уласхоорондын байдал тухай лекци болон хөөрэлдөөнүүдые лекторскэ нэгэдэлэй гэшүүд колхозниигуудай, заводой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда саг үргэлжэ үнгэргэжэ байдаг.

Һургуули шадарай участок дээрэ үрэ-жэмэстэ садай болон огородно, бахчева, орооһото культурануудые һайнаар ургуулжа, эдир натуралистнуудай кружок шадамараар хүтэлбэрилһэнэйнгөө түлөө Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаад, бага мүнгэн медальда хүртэһэн Леонид Александрович өөрөө биологиин асуудалнуудаар, И. П. Павловай һургаалаар һонирхолтой лекцинүүдые уншахаһаа гадна, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ойлгуулан дэлгэрүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ тухай лекци нүхэр Молоков тус тосхоной колхоз бүхэндэ, плодоовощной заводто, дунда һургуулида уншаа. Тэрэнэй лекциие хэдэн зуугаад хүн һонирхожо шагнаһан байна. Гадна, орооһо таряанай болон тэжээлэй эрхим культура болохо кукурузые пропагандалгада Леонид Александрович өөрөө тон эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һургуулиингаа туршалгын участок дээрэ Үнэгэтэйн һургуулиинхид кукурузын 6 ондоо сортын үрэһые шэбхэ нэгшээгдэмэл горшоогхонууд соо ургуулан тарижа, һайн ургаса абаа. Илангаяа «Краснодарска рядовая», «Красная сибирка», «Молдавская», «Кремничная», «Желтая рядовая» гэһэн сортнуудай буурсагуудынь һайнаар эдеэшээ. Тэдэнь үрэһэ үгэхэ юм. Мүн һургуулиинхидай шефтээ абажа колхозой поли дээрэ ургууһан 2 га кукуруза һөөг бургааһан шэнги үндэр утаар ургажа, силос хэхэ 800 центнер ногоон набша намаа үгөө. Хамта дээрээ Үнэгэтэйн һургуулиинхид тариһан кукурузынгаа участогуудһаа 12 сортын үрэһэ абаха юм.

Һургуули шадарайнгаа участогһаа гектарта оруулхада 400 центнер хартаабха, мүн зелёнкын, овёсой, овощиин болон бахчева культурануудай нилээд һайн ургаса ургуулаа. Олон залаатай шэниисэ, нюсэгэн овёс, хара будаа болон бусад сортнуудые эндэ туршан ургуулна. Мүн эндэ 5 сортын тыквэ, 4 сортын арбуз, хэдэн олон сортын үгэрсэ, помидор ургуулна. Агротехникын заабариие зүбөөр сахижа, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй, нютагайнгаа хартаабха ургуулгын мастер Л. П. Шурыгинагай арга методые хэрэглэһэнэй ашаар «Снежинка», «Берлингенхен» гэжэ сортын хартаабха гектар дээрэ оруулхада 306-һаа 746 центнер, «Бизон» сортын помидор 770 центнер хүрэтэр ургаса зарим жэлнүүдтэ абтаһан байна.

Һургуули шадарайнгаа участок дээрэ ургууһан овощь болон орооһото культурануудайнь ургаса зэргэлжэ байһан колхозуудайнгаа ургасаһаа хододоо хоёр ба хоёрһоо үлүү дахин ехэ байдаг.

— Орооһо таряанай, хартаабхын, овощиин, үрэ-жэмэсэй үндэр ургаса абадаг мастернуудай, мүн түрүү һаалишадай, хонишодой дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ талаар өөдтэй юумэ хэгдээдүй байна, — гэжэ Леонид Александрович мэдэрнэ.

Энэ дутагдал гансашье Үнэгэтэйн хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлэй хүдэлмэриһөө болоно бэшэ. Колхозуудта хүдэлмэрилдэг агрономууд, зоотехнигүүд болон ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдые лекторскэ нэгэдэлэй гэшүүд болгон абажа, хүдөө ажахын эрдэм дэлгэрүүлхэ гэхэдэнь, мэргэжэлтэд МТС-эйнгээ дэргэдэ эмхидхэгдэһэн лекторидо хүдэлхэ гээд, Курбын МТС-эй дирекци болон партийна организаци үнэгэтэйнхидтэ һаад хэдэг байгаа. Мүнөө агрономууд болон зоотехнигүүдэй колхоздо ороходонь, энэ дутагдал дары түргэн усадхагдажа, хүдөө ажахын пропаганда эрид һайжаруулагдаха ёһотой. Юундэб гэхэдэ, энэ тосхоной Орджоникидзын, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай малайнь ашаг шэмэ тон бага, орооһото культурануудай ургаса мүн лэ өөдэгүй заахан. Малайнгаа ашаг шэмые, мүн ургасые дээшэлүүлгээр 1955 ондо хараалһан хэмжээндэ алишье колхозынь хүрөөгүй. Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлэй 11 һара соо үнеэн бүриһөө 535 литр һү, хонин бүриһөө минии 1380 грамм нооһо абаһан байна. Тиихэдэ XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз энэ үе соо үнеэн бүриһөө 680 литр һү, нэгэ хонинһоо 1250 грамм нооһо абаһан байна.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, биологи, хими заадаг багшанарые лекционно пропагандада үргэнөөр хабаадуулжа, хүдөө ажахын наукын ба түрүүшүүлэй, ВСХВ-дэ хабаадагшадай дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ гээшэ хүдөөгэй бүхы лекторскэ нэгэдэлнүүдэй шухалын шухала зорилго болоно. Тиихэдэ һургуулиингаа туршалгын участок дээрэ али бүхы культуранууай үндэр ургаса жэлһээ жэлдэ ургуулдаг баян дүй дүршэлтэй болоһон шадамар эмхидхэгшэ Л. А. Моловой хүтэлбэрилжэ байһан Үнэгэтэйн хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлһээ энээгээр бүришье ехэ аша үрэтэй хүдэлмэри хүлеэхээр байна.

Заиграйн аймгүйсэдкомой культурын таһаг уншагдаһан лекцинүүдэй тоо мэдээ суглуулаад лэ байхаяа болижо, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй гэшүүдэй уншаһан лекцинүүдэй идейно-теоретическэ, научна хэмжээе дээшэлүүлхын тулада методическа заабари, зүбшэл, туһаламжа үзүүлдэг болохо зэргэтэй.

С. БАДМАЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Белград ерэбэ

БЕЛГРАД, октябриин 3. (ТАСС). Югославиин арадай Союзна скупщинын уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Волков түрүүтэйгээр Москвahaа гараhан СССР-эй Верховно Соведэй делегаци тусхай самолёдоор мүнөөдэр Белград ерэбэ.

Югославиин ба СССР-эй гүрэнүүдэй тугуудаар гоёогдоhон Земунскэ аэродром дээрэ СССР-эй парламентска делегацие ФНРЮ-гэй арадай Союзна скупщинын Союзна вечын түрүүлэгшэ Владо Зечевич, ФНРЮгэй арадай Союзна скупщинын үйлэдбэрилэгшэдэй вечын түрүүлэгшэ Иван Божичевич, Союзна гүйсэдхэхэ вечын гэшүүн Велько Зекович, гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретариин орлогшо Хасан Бркич, арадай Союзна скупщинын депутадууд Рая Неделькович, Пуниша Перович, Милиян Неоричич, Мария Ягодич, Лазар Мойсов, Добрица Чосич, Боса Цветич, Югославиин коммунистнуудай союзай Белградска городской комитедэй секретарь Джурица Йойкич, Белградай арадай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Божидар Томич, Сербиин арадай скупщинын секретарь Селмо Хашимбегович, Сербиин вечын гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Боя Лекович, гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретариадай бүрин эрхэтэ министр Драгое Джурич, гадаадын хэрэгүүдэй гүрэнэй секретариадай советник Владимир Сайсич болон бусад угтаба.

СССР-hээ Югославида байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол Н. П. Фирюбин, посольствын сотруднигууд, хэблэлэй түлөөлэгшэд парламентска делегацие тэрэшэлэн угталсаа.

Аэродром дээрэ байhан хүнүүд советскэ арадай түлөөлэгшэдые халуунаар амаршалжа, баглаа сэсэгүүдые тэдээндэ барюулаа.

Советскэ парламентска делегацие толгойлогшо А. П. Волков аэродром дээрэ мэдүүлгэ хээ:

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Таанадай тон hайнаар, зүрхэ хүдэлгэмөөр угтаhанайтнай түлөө СССР-эй Верховно Соведэй делегацийн бүхы гэшүүдэй зүгhөө үнэн зүрхэнэй баяр хүргэхыемни зүбшөөгыт. Танай гүрэндэ ябажа, танай арадай ажабайдалтай танилсаха гэhэн Югославиин Арадай Федеративна Республикын арадай Союзна скупщинын уряалые бидэнэр ехэ баяртайгаар угтаабди.

Югославиин арадай Союзна скупщинын делегациин Советскэ Союзда hаяхан ябажа ерэhэнэй харюуда бидэн айлшалжа ерэбэбди. Советскэ Союзда Югославиин парламентска делегациин ябаhан ушар хадаа манай оронуудай арадуудай хоорондын хуушанай хани барисаае саашадань үргэдхэhэн, хүгжөөhэн байна. Советскэ Союзай, Югославиин арадуудай мүр зэргэлэн ябажа, фашистска булимтарагшадта эсэргүү хамтын сүлөөлэлгын баатарлиг дай хэжэ байха үедэ, дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ энэ хани барисаан илангаяа бухэжэhэн байгаа.

Югославиин ахадүү арадта советскэ арадай инаг дуратай, үнэн зүрхэнhөө таларханги байhые манай югославска нүхэдүүд Советскэ Союзда ябажа байхадаа хараа, ойлгоо гэжэ бидэнэр hананабди.

Советскэ хүнүүд айлшадаа бүхы юумэнтээ танилсуулаа, тэдэнэй hонирхоhон лэ юумые үнэн зүрхэнhөө хэлэжэ үгөө, промышленностиин, хүдөө ажахын, наукын, культурын ба техникын талаар туйлаhан амжалтанууд тухайгаа өөhэдынгөө югославска нүхэдтэ хөөрэжэ үгөө. Югославиин Арадай Федеративна Республикын скупщинын делегаци СССР-тэ социалистическэ байгуулалтын дүй дүршэлтэй бэеэрээн танилсаха аргатай байгаа.

Маанадай хоорондо hайн хани харилсаанай таhараад байhан саг ошоо, манай арадуудай эбтэй эмхитэйгээр, хани барисаатайгаар жаргалта байдалаа байгуулхада ямаршье hаад байхагүй гэжэ советскэ арад гүнзэгыгөөр ойлгонхой байна.

Югославиин Союзна скупщинын делегациин Советскэ Союз дотор ябаад ошоhон мэтэ СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Югославиин Арадай Федеративна Республикада ябахаяа ерэhэн ушар хадаа манай оронуудай аша туhада эб найрамдалай ба социализмын хэрэгтэ СССР-эй ба Югославиин Арадай Федеративна Республикын арадуудай хоорондын политическэ, экономическа ба культурна хани барисаае али али талаhаань саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhалха байна.

Советскэ бүхы арадай зүгhөө ахадүү югославска арадта халуун амар мэндые хүргөөд, өөрынгөө оронiие хүгжөөхэ ба өөрынгөө гүрэниие саашадань бүхэжүүлхэ хэрэгтээ ехэ ехэ амжалтануудые саашадаа туйлахые хүсэхыемни зүбшөөгыт.

Французска Национальна суглаанай сесси нээгдэбэ

ПАРИЖ, октябриин 4. (ТАСС). Хоёр hарын каникулда гараhанайнгаа hүүлээр французска парламент хүдэлмэреэ эхилбэ.

Франциин коммунистическэ партиин болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ажал-ябуулагша — эгээн наhажаал депутат Марсел Кашенай түрүүлэлгэ доро Национальна суглаанай заседани нээгдээ. Экономическа ба финансова хэдэн шухала асуудалнуудые шиидхэхын, ажалшадай материальна байдалые hайжаруулхын, гэр байрын дуталдадаг ябадалые гуримшуулхын тулада оролдолго гаргахыень үгэ хэлэхэдээ тэрэ депутадуудые уряалаа. Арадай аша туhада зорюулан Франциин дотоодын политикые үндэhөөрнь хубилгаха шухала байhые мүнөө хэншье буруушаажа шадахагүй байна гэжэ Кашен мэдүүлээ.

Гадаадын политическэ асуудалнууд тухай хэлэхэ зуураа, Кашен иигэжэ тэмдэглээ. Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые Толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй болоhоной hүүлээр уласхоорондын оршон байдал нилээд хубилжа, түгшүүрил hуларhан ба арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсохо, харилсан ажаллаха хэрэгтэ эхи табигдаhан байна. Уласхоорондын түгшүүрилые саашадань hуларуулгада туhалха зорилгоор Советскэ правительствын абаhан хэдэн шухала хэмжээнүүдые энээнтэй дашарамдуулан тэрэ hануулаа.

Францида сэхэ хамаатай колониальна олон асуудалнуудые шиидхэлгэдэ горьтой бэрхэшээл үзэгдэнэ гэжэ Кашен саашань заагаа. Эб найрамдалай аша туhада зорюулагдан эдэ асуудалнууд үшөө хүсэд шиидхэгдээгүй байhаар гэжэ тэрэ хэлээ. Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дарахын тулада хүсэ хэрэглэхэгүй гэжэ французска конституциин дүримүүдэй Франциие уялгалдагыень энээнтэй дашарамдуулан Кашен hануулаа. Индо-Хитадтахи дайн шэнги тиимэ гашуудалта ушаралнуудые дахин дабтаха ябадал гаргуулхагүйень депутадуудые Кашен уряалаа. Хойто Африкада дайн байлдаан hүжэрөө гээшэ hаа, Индо-Хитадтахи дайнда орходоо hураггүй ехэ аюултай байха болоно гэжэ тэрэ онсо тэмдэглээ.

Французска арадай эб найрамдалые хүсэн эрмэлзэжэ байhые Кашен үгынгөө түгэсхэлдэ тэмдэглэhэн байна.

Удаань, 1956 ондо Национальна суглаа толгойлхо түрүүлэгшые hунгалга эхилээ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сесси

Октябриин 3-най үглөөнэй пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 4. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн октябриин 3-най үглөөнэй пленарна заседани дээрэ юрэнхы политическэ дискусси үргэлжэлүүлэгдээ.

Эфиопиин делегацие толгойлогшо Ато Аклилу Хабтеволдо түрүүлжэ үгэ хэлээ. Бүхы арадуудай өөрыгөө тодорхойлолго туйлалгада шэглүүлэгдэhэн хүдэлөө урмашуулга ООН-эй гол уялгануудай нэгэн болоно гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Һулаар хүгжэнги оронуудта экономическа болон техническэ туhаламжа үзүүлхэ тухай ООН анхаралаа ехээр хандуулха ёhотой гэжэ хэлэhэн делегадуудые тэрэ hайшаан дэмжээ.

Уставые шэнээр хаража үзэхын тулада конференци зарлаха шухала гэжэ Эфиопиин делегат хэлээ.

Удаань шведскэ делегацие толгойлогшо Унден үгэ үгтөө. Уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулгада туhалhан ушарнуудые тоолохо зуураа, дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнhөө, атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар конференциhээ гадна, Порккала-Уддтахи базые Финляндида бусааха тухай советско-финляндска хэлсээе Унден мүн лэ нэрлэhэн байна. Советскэ Союзай правительствын энэрхы сэдьхэлээ гаргажа, болзоройнь дүүрэхэhээ hураггүй урид арендээ эрхэhээ тэрэнэй арсаhанhаа уламжалан манай хүршэ ороной территори дээрэ хариин гүрэнэй далайн-сэрэгэй базып үгы болгогдоhондо шведскэ нацын ехэ баяртай байhые Швециин түлөөлэгшэ байhан би элишэлэн мэдүүлхэ байнаб гэжэ тэрэ хэлээ.

ООН-эй Устав шэнээр хаража үзэхын тулада конференци зарлаха болзор тогтоохые Унден буруушаагаа. Устав дутуунуудтай гэжэ ехээр хөөрүүтүүлhэнэй хэрэг байхагүй гэжэ тэрэ хэлээ. Харилсан ажаллаха дура зориг хүсэдөөр гаргаад байбал мүнөөнэй Устав яhала hайн байна. ООН хадаа Уставые шэнээр хаража үзэхэ конференциин зарлагдахын урда тээ, гүйлта бариhан оронуудай олонхиие өөрынгөө зэргэдэ абаха бэзэ гэжэ найдажа байhанаа Унден элишэлэн мэдүүлээ.

Буу зэбсэг хуряаха асуудалда тогтохо зуураа, Унден иигэжэ хэлээ: буу зэбсэг ниитэ дээрэнь хорооха тухай договор баталалга туйлаха аргагүй, тиимэhээ ООН хадаа буу зэбсэг ниитэ дээрэнь хуряаха гэhэн «хуушарhан» hанал бодолhоо арсаха ёhотой гэhэн hанамжанууд США-да болон бусад оронуудта гарадаг байна. Иимэ хараа бодолой подкомитедтэ дэмжэгдэhэн дээрэhээнь би энээн тухай hануулнаб. Иимэ хараа бодол имагтал олониитые худхуулжа болохо байна. Энэ асуудалые арбан жэлэй турша соо зүбшэн хэлсэhэнэйнгээ hүүлээр, тэрээниие орхижо, энэ асуудал шиидхэгдэхэ аргагүй гэжэ мэдүүлжэ бидэнэр шадаха гээшэ аалди? Манай үетэн атомна бомбо байгуулха асуудалые шиидхээд байна. Энэ бомбо үйлэдбэрилгэдэ хиналта тогтоохо замда тохёолдоhон бэрхэшээлнүүдэй үмэнэ бидэнэр буужа үгэхые зүбшөөхэ ёhотой гээшэ аалди? Буу зэбсэг хуряаха асуудалаар диилдэлгын хараа иимэ бодол баримталха гээшэ политическэ талаараа зүбтүүлэгдэхэ юм гэжэ би этигэнэгүйб.

Пакистанай түлөөлэгшэ Али хадаа дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй болоhоной ашаар «уласхоорондын оршон байдалай» hайжарhые тэмдэглэхэ зуураа, ООН-эй амжалтатайгаар ажаллалгада болон эб найрамдалай хэрэгтэ дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй болохоёо байhан уулзалгын ехэ удхашанартай байhые онсо тэмдэглээ.

СЕАТО (Зүүн-Урда Азиин сэрэгэй бүлэглэл ба Номгон океанай хэлсээн (АНЗЮС) арадуудта, мүн эдэ хэлсээнүүдтэ хабаададаг Азиин оронуудай бэеэ даанхай байдалда түбэгтэй байна гэhэн hанамжые Али буруушаагаа. Тиихэтэй хамта, Хитадай Арадай Республикатай болон арадай демократиин оронуудтай СССР-эй баталhан хэлсээнүүдые муушалхые тэрэ оролдоhон байна.

Уставые шэнээр хаража үзэхэ тухай асуудалда тогтохо зуураа, хожомшог, «уласхоорондын оршон байдалай бүри таарамжатай зохид болоhон хойно» Уставые хаража үзэхэ хэрэгтэй гэжэ Али мэдүүлээ.

ООН-эй Устав шэнээр хаража үзэхэ тухай асуудалаар яаралтай шиидхэбэри гаргаха гэдэгые Ливанай түлөөлэгшэ Хури буруушааhан байна.

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал түргэнөөр, зүбөөр шиидхэглэхэ бэзэ гэжэ найдажа байhанаа Хури элишэлэн мэдүүлээ.

ООН хадаа hулаар хүгжэнги оронуудта мүнөөнэй шэнэ оршон байдалда экономическа ба техническэ туhаламжа ехээр үзүүлдэг болохо бэзэ гэжэ найдажа байhанаа Ливанай делегат элишэлэн хэлээ.

Хойто Африкын асуудалые ООН амгалан ёhoор шиидхэхэ зэргэтэй гэжэ ливанска делегат мэдүүлээ. Мароккын, Тунисай, Алжирай арадууд өөрыгөө тодорхойлхо эрхэтэй, тиигээд өөhэдынгөө аша туhада, мүн эб найрамдалай болон уласхоорондын харилсан ажаллалгын аша туhада зорюулан энэ эрхээ хүсэдөөр хэрэглэхэ зэргэтэй гэжэ этигэнэбди гээд тэрэ саашань хэлээ.

Заседаниин түгэсхэлдэ Аргентинын түлөөлэгшэ Плате үгэ хэлээ. Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Подкомитедэй комиссиин ажалhаа уламжалан мүнөө тохёолдоод байhан оршон байдал, дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй болохоёо байhан ушар буу зэбсэг хуряаха асуудалые урагшатайгаар шиидхэхэ арга олгоно гэжэ бидэнэр тоолонобди гээд тэрэ хэлээ.

Шэнэ гэшүүдые абаха «гуримые сомор болгохо», ООН-эй Уставые «hайжаруулха» хэрэгтэй гэжэ Аргентинын делегат хэлээ.

66 наhатай хүгшэн Ä. Г. С... бууса шадараа hайн сад үрг... хүгшэн садhaа жэл бүри ... яблока болон бусад үрэ жам... луулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Г. Солн... соогоо. С. Граховс...

СПОРТ

Велосипедээр урил...

Физкультура ба спортын... ской комитет велосипедээр... гаар зунай сезоной дүүрэ... абалгаар мүрысөө «Дин... дион дээрэ үнгэргэбэ.

Урилдаанай велосипед... шүүлэй дундаhаа Лев... дов—түрүү, Геннадий Да... хоёрдохи hууринуудые эзэл... лаа «Буревестник» обществ...

Харгын велосипедээр ур... дай дундаhаа В. Ногин («Б... ник») түрүүлэн ерээ.

Эхэнэрнүүдэй дунда бол... рысөөндэ урилдаанай вело... Елена Ещенко («Буревестн... раниие ахин гараа.

Эрхим амжалтануудые т... спортсменүүдтэ физкульт... спортын городской комите... дые болон дипломуудые ба... байна.

А. Бобы...

Футболистнарай мүр...

Үнгэрэгшэ амаралтын... ВЛКСМ-эй обкомой шаhгал... нэгэ үдэрэй республиканск... сөөн футболоор болоо.

Мүрысөөндэ хамта 13 ... тэрэ тоодо Кяхта, Гусиноо... родуудай ба Занграйн айма... мандануud хабаадалсаа. М... хоёр бүлэг боложо хубаар... ниинь БМАССР-эй 25 жэлэ... рэмжэтэ стадион дээрэ, ... транспортын «Локомотив» ... дээрэ наадаа.

Түрүүшын бүлэгтэ «Буре... команда, хоёрдохи бүлэгтэ ... май «Локомотив» команда ... раhан байна.

Илажа гараhан энэ хоёр... дын хоорондо түрүү hуури... шанга мүрысөөн болоо. ... транспортын «Локомотивай... листнар 2:1 гэhэн тоотойгоо... вестник» командынхиие ... түрүү зэргэдэ гараhан бай...

А. Мих...

Шатар

Шатараар республикын ... hуури эзэлхын түлөө хахад ... на уулзалгын долоодохи тур ...

Тоглоев зориг багатайгаа... жа, Сампиловта бэлэхэнэзр ... шоо. Воробьев бодомжотой ... нуудые хэhэнэйнгээ удаа хоё... гээ табижа үгөөд, Ежовые ...

Хабухаев Мамиловые, ... Зандановые шүүгээ.

Павлов Крыловтой наадах... раа, партяа ехэ hайнаар за... hайн байдалтай болобо. Тэдэ... даhан парти хойшолуулагда... Хабухаев Павлов хоёрой пар... шолуулагдаа.

Долоодохи турай удаа Са... түрүү, Воробьев хоёрдохи hуу... дые эзэлжэ ябана. В. Ив...

СҮҮД

Хулгайгаар агнуури х... хэhээгдэбэ

Һаяхан Байкало-Кударын ... гай арадай сүүд загаhа хул... агнагшадай хэрэгые хаража... иимэ шиидхэбэри гаргаба: А... невые хэhээн заhаруулгын х... ридэ нэгэ жэл ябуулха, Лени... рэмжэтэ колхозой загаhа ба... бригадир И. А. Вторушини... жэлээр хэhээн заhаруулгын ... мэридэ ябуулха, теэд хэhээлт... зорой удаа загаhанай агнуу... эрхыень 3 жэлээр хаhаха гэ... на.

Эдэ хүнүүд тус тустаа 2... килограмм хүрэтэр омоли б... байна. Тэдэнэй хуули бусаар... hан загаhан гүрэндэ бусаагда...

Румынска Арадай Республикын Агуухэ Национальна суглаанай сесси

БУХАРЕСТ, октябриин 3. (ТАСС). Румынска Арадай Республикын Агуухэ Национальна суглаанай сесси мүнөөдэр Бухарестдэ болоо.

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретаряар hунгагдаhантаяа дашарамдуулан РНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын тушаалhаа сүлөөлхые гуйжа Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Г. Георгиу-Дежэй бариhан бэшэгые Агуухэ Национальна суглаанай түрүүлэгшэ К. Пырвулеску уншаhан байна. Энэ гүйлтыень хангаха гэжэ сесси нэгэн hаналаар шиидхээ.

Удаань, Г. Георгиу-Деж үгэ хэлэхэдээ, Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын тушаалда депутат Киву Стойкиие hунгаха гэhэн дурадхал Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй ба Этигэмжэтэдэй соведэй даалгабаряар оруулаа. Тэрэ хадаа партиин үнэн сэхэ хүбүүн, хүдэлмэришэн ангиин болон арадай аша туhын тулада эрхимээр тэмсэгшэ, партийна, гүрэнэй болон профсоюзна хүтэлбэрилхы хүдэлмэриин дүй дүршэл ехэтэй хүн болоно гэжэ Г. Георгиу-Деж хэлээ.

РНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшээр Киву Стойкые сесси нэгэн дуугаар hунгаа. Румынска правительствын шэнэ толгойлогшые депутадууд хүл дээрээ зогсон амаршалаа.

Нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан Киву Стойка программна үгэ хэлэhэн байна. Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын тушаалда hунгажа, тэрээндэ үзүүлhэн этигэл найдабариинь түлөө баясхалан хүргэхэ зуураа, Киву Стойка иигэжэ мэдүүлээ. Румынска правительство хадаа партиин хараа шугамые — орон дотор социализм байгуулха ба эб найрамдал хамгаалха хараа шугамые саашадаа шууд бэелүүлхэ байна. Арадай-демократическа байгуулалтые бэхижүүлхэ тухай ба румынска гүрэниие бэхижүүлхэ тухай Румыниин правительство саашадаа оролдохо байна гэжэ тэрэ хэлээ.

1956—1960 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табанжэлэй түсэб тушаа директивэнүүдэй проект зохёогдожо дүүргэгдэхээ байна. Эхэ оронойнгоо экономическа хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, ороной ажалшадай материальна болон культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ зорилгын парти ба правительствын гол политика болохо байhыень директивэнүүдэй проект элеэр харуулна гэжэ Киву Стойка мэдүүлээ.

Румыниин гадаадын политика тухай тогтохо зуураа Киву Стойка иигэжэ хэлээ:

Уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулгада, оронуудай хоорондо харилсан ажаллалга хүгжөөлгэдэ, худалдаа наймаанай болон культурна холбоо байгуулгада нэмэреэ оруулхаар румынска арад, РНР-эй правительство хүсэд шиидэнги байна.

Депутат И. Кишиневскиин Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-тэй секретаряар hунгагдаhан дээрэhээнь Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшын уялгаhаа тэрэниие сесси сүлөөлөө. Депутадууд Э. Боднараш, П. Борила, М. Константинеску гэгшэд Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшонороор, депутадууд Д. Петреску, С. Бугич, А. Бырлэдяну (тэрэ Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшээр hунгагдаа) гэгшэд Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшоноор hунгагдаа. Гадаадын хэрэгүүдэй министрээр Г. Преотяса, Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министрээр Л. Сэлэжану hунгагдаа.

Сесси хадаа Агуухэ Национальна суглаанай Президиумэй Указуудые баталhан, мүн эмхидхэлэй хэдэн асуудалнуудые шиидхээ.

Советско-финляндска хэлсээе Финляндска сейм нэгэн дуугаар hайшаагаа

ХЕЛЬСИНКИ, октябриин 4. (ТАСС). Хани барисаан, харилсан ажаллалга ба харилсан туhалалсалга тухай 1948 оной апрелиин 6-да баталагдаhан Договорой хүсэндөө байха болзорые hунгааха тухай СССР-эй болон Финляндска Республикын хоорондо баталагдаhан протоколые, Порккала-Удд территориие далайн-сэрэгэй база болгон хэрэглэхэ эрхэhээ Советскэ Союзай арсаhан ба советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые энэ территориhоо гаргаха тухай СССР-эй болон Финляндска Республикын хоорондо 1955 оной сентябриин 19-дэ баталагдаhан хэлсээе hайшааха гэhэн правительствын дурадхалнуудые Финляндска сейм мүнөөдэр зүбшэн хэлсээ.

Правительствын дурадхалнуудые сейм нэгэн дуугаар hайшаагаа.

Югославида целлюлозно-саарhанай фабрика ашаглалгада үгтэбэ

БЕЛГРАД, октябриин 4. (ТАСС). Видем-Кршкада (Словени) целлюлозно-саарhанай фабрика ашаглалгада үгтөө гэжэ «Борба» газетэ мэдээсэнэ. Энэ фабрика жэл соо 20 мянган тонно саарhа үйлэдбэрилхэ байна. Бүри саашадаа, тус фабрика жэл бүри 30 мянган тонно хүрэтэр саарhа үйлэдбэрилжэ, ороной хэрэглэмжые хүсэдөөр хангаха юм.

Фор Пинэ хоёрой Москва оролгын хойшолуулагдаhан тухай Франс Пресс агентство дамжуулна

ПАРИЖ, октябриин 3. (ТАСС). Юумэ hайн мэдэхэ хүнүүдые урдаа барин Франс Пресс агентство иигэжэ дамжуулна. Премьер-министр Э. Фор, Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Пинэ гэгшэдэй Москва оролгые хожомшог болотор хойшолуулбал таатай гэжэ Французска правительство тоолобо.

Индонезидэ болоhон hунгалтын даб дээрэхи дүнгүүд

ДЖАКАРТА, октябриин 4. (ТАСС). Сентябриин 29-дэ болоhон парламентска hунгалтын үедэ үгтэhэн голосуудые тоололго Индонезидэ үргэлжэлүүлэгдэhээр. Абаhан голосойнгоо тоогоор мүнөө үедэ национальна парти түрүү hуури эзэлжэ ябана. Тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн урдын премьер-министр Састроамиджойо болоно. Энэ партида 5.789 мянган голос үгтэhэн байна. Нахдатул Улама гэжэ мусульманска парти 4.400 мянган голос, коммунистическэ парти 4.090 мянган голос абаhан байна. Мүнөөнэй премьер-министр Харахап гэгшын хамаададаг Машуми парти 3.648 мянган голос абажа 4-дэхи hуури эзэлээ.

Голос тоололго үргэлжэлhөөр.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын шатарай турнир

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын шатарай турнирай нэгэдэхи тур октябриин 2-то Москвада болоо.

Советскэ Армиин Центральна Байшангай концертнэ залай сценэ дээрэ уласхоорондын турнирта хабаадаhан 12 ороной тугууд харагдана.

Тэбхэр 17 часта главна судья уласхоорондын мастер Грушкова-Бельска (Чехословаки) гэгшын дохёогоор шатарай часууд ябуулагдана. Тиигэжэ, эмэгтэй тон бэрхэ шатаршадай турнир эхилээ.

Неделькович Лазаревич хоёр унишье наадаагүй. 13-дахи ябадалдаа югославска шатаршад тэнсэhэн байна.

Карфф (США) өөрынгөө түрэл ороной шатаршан Граф-Стивенсонтой наадаад алдуу хэжэ, бодоёо алдаа. Тиигээд, 24-дэхи ябадалдаа шүүгдээб гэжэ мэдэрhэн байна.

Игнатьева (СССР) Иванова (Болгари) ехэ шангаар тулалдаа. Түрүүшын 15 ябадалые хэхын тулада тэдэнэр хоюулан тус бүридөө хоёр час гаргашалhан байна. Саашадаа наадахадаа сагынь дутаад тэдэнэр тэнсэхэ гэжэ хэлсээ.

Гурфинкель (СССР) шадамараар наадажа Хеемскеркые (Голланди) шүүгээ.

Борисенко (СССР) Караско Де Будиничые (Чили), Келлер-Герман (Германска Демократическа Республика) Рубцовае (СССР), Грессер (США) Сухые (Чехословаки) шүүгээ.

Гурбан парти хойшолуулагдаhан байна.

Советскэ Армиин Центральна Байшангай (Москва) концертнэ зал соо октябриин 3-да эхэнэрнүүдэй уласхоорондын шатарай турнирай гурбадахи тур болоо.

СССР-эй чемпионка Вольперт Ивановае (Болгари), Граф-Стивенсон (США) Караско Де Будиничые (Чили), Лазаревич (Югослави) Сухые (Чехословаки), Грессер (США Краффые (США) шүүгээ.

Келлер-Герман (ГДР) Игнатьеватай (СССР), Керкес (Венгри) Недельковичтай (Югослави) тэнсээ.

Борисенко (СССР) Гурфинкель (СССР), Хеемскерк (Голланди) Рубцова (СССР), Голуй (Польша) Зворыкина (СССР) гэгшэдэй партинууд хойшолуулагдаа. Бодо Де Мосчини (Аргентина) Шоде Де Силан (Франци) гэгшэдэй парти наадагдаагүй. (ТАСС).

Ханойн залуушуулай митинг

ХАНОЙ, октябриин 4. (ТАСС). Варшавада hаяхан болоhон залуушуулай болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестивальда зорюулагдаhан митингдэ октябриин 2-то Ханойн арбан мянга гаран эдир залуу хүбүүд, басагад суглараа гэжэ вьетнамска информационно агентство дамжуулна. Вьетнамска залуушуулай федерациин генеральна секретарь, фестивальда ошоhон вьетнамска делегацие хүтэлбэрилэгшэ Хуанг Минь Чин митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Редактор Д. Л. ЛОБСА...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды в переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00582. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 54...